

Jaarverslag MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
1. Belangenbehartiging: collectief en aandoening-overstijgend	8
I. Destigmatisering	8
II. Participatie	10
III. Zorg en ondersteuning (informeel en formeel)	23
IV. Preventie	37
2. Informatievoorziening	45
3. Collectieve ervaringskennis versterken	48
4. Organisatie MIND	51
5. Financiën	61
6. Vooruitblik 2025	62
Jaarrekening	64
Controleverklaring accountant	88
Bijlagen	91

Foto voorzijde: Congres 'Eigen regie in de Wvggz', juni 2025

Voorwoord

MIND vormt met haar achterban en netwerk een brede maatschappelijke beweging op het gebied van mentale gezondheid. Een beweging van landelijke en regionale cliënten, patiënten- en familieorganisaties, cliënten-, familie- en naastenraden van ggz-instellingen, donateurs en ambassadeurs. MIND geeft mensen met een psychische aandoening en hun naasten een stem. Dit doen we voor jong en oud, voor cliënt en naaste. We zijn er voor alle mensen in Nederland.

Het doel van MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid (hierna 'MIND Platform') is het voorkómen van psychische klachten, het verminderen van taboe en stigma en het verbeteren van participatie en de kwaliteit van zorg voor mensen mét psychische klachten. Om dit doel te bereiken behartigen we de collectieve belangen van onze achterban bij politici en beleidsmakers, stimuleren we samenwerkingsverbanden, verbinden we lotgenoten en bieden we ondersteuning, informatie en advies. Dit doen we samen met onze lidorganisaties; 'face-to-face', online en telefonisch, overal in het land. Niemand hoeft er alleen voor te staan.

In het voorgaande meerjarenbeleidsplan van MIND voor de jaren 2020 – 2025 hebben we onze droom beschreven van een Nederlandse samenleving die psychische gezondheid koestert en daar duurzaam in wil investeren. We zien dan ook dat mentale gezondheid zichtbaarder is geworden in het publieke debat. Ook hebben ons netwerk van cliënten-, familie- en partnerorganisaties versterkt, een mentaal gezonder Nederland vraagt inzet van en verbinding met vele partijen: overheden, zorgverzekeraars, maatschappelijke instanties, bedrijfsleven, buurthuizen en hulpverleners. MIND droeg in haar rol bij aan beleidsontwikkeling en vele initiatieven, projecten, programma's die een verschil maakten in het leven van cliënten en hun naasten. En tegelijkertijd zien we dat de opgave helaas onverminderd groot blijft.

Voor u ligt het Jaarverslag 2025 van de vereniging MIND Platform. Het jaar 2025 was voor ons een overgangsjaar. Vanaf 2024 hebben we namelijk samen met onze leden aan een nieuw meerjarenplan 2025-2028 gewerkt, waar wij in de zomer van 2025 mee van start zijn gegaan. De rest van het jaar hebben we gebruikt om een soepele implementatie van alle plannen te organiseren en alvast een aantal zaken 'in de steigers' te zetten, zodat we in 2026 met volle inzet en kracht aan onze doelen in het nieuwe meerjarenplan kunnen werken. In dit jaarverslag vinden we dus alvast de contouren van het nieuwe meerjarenplan. Daarbinnen staan nog voor één keer de ambities en doelen uit het vorige plan beschreven, omdat veel projecten, activiteiten en onderzoeken nog een tijdje doorlopen. En we hebben simpelweg ook niet stilgezeten!

De ervaringen en het perspectief van cliënten en naasten blijven leidend voor ons werk; zij maken onze identiteit en kernwaarden. De bevlogen medewerkers, leden en vrijwilligers van MIND maken zich iedere dag sterk voor een sterke cliënten- en naastenbeweging in de ggz. We hebben in 2025 weer met de inzet en betrokkenheid van velen echt verschil weten te maken. Hoe? Dat laten we graag in dit verslag zien.

Dienke Bos
directeur-bestuurder MIND

Inleiding

Dit is het jaarverslag 2025 van MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid (kortweg MIND Platform). MIND Platform werkt nauw samen met Stichting MIND. Samen vormen wij de MIND-organisatie. We hebben in 2025, bij het opstellen van ons nieuwe meerjarenbeleidsplan, o.a. onze missie en visie wat meer aangescherpt, zodat het (nog) duidelijker is waar we voor staan. Het uitgebreide en korte meerjarenplan is [hier](#) te lezen.

MISSIE

MIND streeft naar een samenleving waarin we met elkaar zorgdragen voor ieders mentale gezondheid en waarin iedereen die te maken krijgt met psychisch leed gelijkwaardig kan meedoen en kan rekenen op (h)erkenning, compassie, passende zorg en ondersteuning.

VISIE

MIND heeft als gezondheidsfonds en vereniging van cliënten- en naastenorganisaties impact op de mentale gezondheid in Nederland. Ons streven is dat psychische problemen steeds vaker worden voorkomen, het taboe daarop in rap tempo kleiner wordt, mensen met psychische problemen beter kunnen participeren in de samenleving en dat het aanbod van integrale zorg en ondersteuning in toenemende mate goed en toegankelijk is voor iedereen met psychische problemen. Hieraan werken we via vijf strategische pijlers – de MIND Hulplijn, voorlichting, belangenbehartiging, kennisontwikkeling en innovatieve projecten – en waar mogelijk en nodig in samenwerking met anderen.

Vereniging MIND Platform

MEERJARENBELEIDSPLAN 2025-2028

Op weg naar een mentaal gezonder Nederland

Domeinen, campagnelijnen en ambities

In het nu voorliggende jaarverslag over 2025 volgen we de contouren van het nieuwe meerjarenplan, met hier en daar een uitstapje naar de campagnelijnen uit het vorige meerjarenplan. In ons nieuwe meerjarenbeleid krijgt het onderwerp destigmatisering een nadrukkelijker focus, de overige onderwerpen uit het vorige plan hebben we in het creatie- en ontwikkelproces opnieuw tegen het licht gehouden; we hebben inhoud en focus aangescherpt, aangepast en nieuwe prioriteiten aangebracht.

In 2025 zijn we begonnen met het herinrichten van de belangenbehartiging binnen MIND Platform vanuit een viertal domeinen:

- I. **Destigmatisering**
- II. **Participatie** (voorheen onderdeel van Campagnelijn 3)
- III. **Zorg en Ondersteuning (informeel en formeel)**, voorheen onderdeel van Campagnelijn 2)
- IV. **Preventie** (voorheen onderdeel van Campagnelijn 1, inclusief terugvalpreventie)

Binnen deze domeinen hebben we ambities en verbeterdoelen vastgesteld en geven we aan wat we in 2025 hebben bereikt aan resultaten en impact.

Lobby

Onze lobby geven we vooral vorm en invulling door middel van belangenbehartiging op basis van collectieve ervaringskennis in de ggz. Onze lobbyactiviteiten bestaan onder andere uit het onderhouden van contact met Tweede Kamerleden, deelname aan Kameractiviteiten zoals rondetafelgesprekken en schriftelijke inbreng leveren voorafgaand aan Kamerdebatten en bij wetgevingstrajecten. Daarnaast onderhouden we actief contact met een breed netwerk van stakeholders in de ggz en het sociaal domein en vormen we (gelegenheids-)coalities om onze impact te vergroten. Dat blijven we ook in de toekomst doen.

Media/voorlichting beleid

In 2025 heeft MIND 16 persberichten naar de media gestuurd met daarin ons standpunt over beleid en onze reactie op actuele ontwikkelingen; bijvoorbeeld op de toename van dwang in de ggz, onderzoek door MIND naar het cliëntenperspectief op digitale en hybride zorg en onze reactie op het rapport over incidenten door verward, c.q. onbegrepen gedrag. In totaal werd MIND in 2025 653 keer in de media vermeld waarvan 172 keer in media met een bereik van meer dan 100.000 mensen en wisten we 12 issues in de media onder de aandacht te brengen. Een greep uit de thema's: separaties in de ggz (onder andere in dagblad *Trouw*), woonprobleem voor mensen met psychiatrische problematiek (in radioprogramma *Pointer*), verward gedrag als uiting van zorgprobleem (onder meer op tv *EenVandaag* en radio *Spijkers met Koppen*), digitale zorg als aanvulling op ggz (*Skipr*, *Reformatorisch Dagblad* en *BNR nieuws*), wegnemen van uitsluitingscriteria in de ggz (*Trouw*), standpunt MIND over bemoeizorg (AD en Parool), zorgbemiddeling in patiëntbelang (tv-programma *RADAR*) en mentale gezondheid in bedrijfs- en onderwijsbeleid naar aanleiding van het RVS rapport (*Telegraaf*).

Van 21 maart tot 26 mei 2025 vond de internetconsultatie plaats over de aanpassing van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz). Namens onze achterban (cliënten- en naasten) bracht MIND in dat eenzame opsluiting zonder contact met hulpverleners onacceptabel is. Binnen dit kader is de campagne Stop eenzame opsluiting gestart op initiatief van de werkgroep om dit onderwerp op de kaart te zetten. Op 13 mei heeft MIND de petitie Stop eenzame opsluiting met ruim 18.000 handtekeningen overhandigd aan leden van de Tweede Kamer. Daarna startte de campagnetour om in dialoog te gaan met het werkveld. Tijdens het congres Voorkomen van verplichte zorg nam MIND een prominente plek in. Met het thema liefdevolle zorg als rode draad van deze dag zorgden wij dat een statement gemaakt kon worden over 'wat liefdevolle zorg is voor jou'.

Voor de Tweede Kamerverkiezingen in oktober 2025 is MIND de campagne #StemMentaal gestart. Via de website MIND Platform en social media hebben wij op een rijtje gezet wat de politieke partijen over mentale gezondheid in hun programma zeggen. Wij hebben drie filmpjes opgenomen van ervaringsdeskundigen, die elk een ander onderwerp belichtten (waar wij als MIND ook oplossingen voor aandragen aan de politiek), en een vierde filmpje van directeur Dienke Bos om mensen op te roepen (#StemMentaal).

Het aanbieden van de petitie aan bewindspersonen in de Tweede Kamer in mei 2025

Projecten op het gebied van kennis, innovatie en onderzoek

Naast belangenbehartiging worden ook projecten uitgevoerd, zowel op kennisontwikkeling, implementatie als in het kader van onderzoek. Deze sluiten aan op de door de leden bepaalde doelstellingen voor de vereniging (vanuit het Meerjarenbeleidsplan, het (jaarlijkse) activiteitenplan, de Kennisagenda en aansluiting bij relevante thema's, zoals innovatie en zijn onder de verschillende campagnelijnen opgenomen. Vaak is MIND of een van de lidorganisaties in de lead, soms participeren we in een onderzoek of project van derden. Onze rol is dan kleiner (maar niet minder belangrijk).

1. Belangenbehartiging: collectief en aandoening-overstijgend

MIND Landelijk Platform richt zich als vereniging op het collectief beïnvloeden van beleid en wetgeving (belangenbehartiging) namens haar leden, en op het uitvoeren van projecten om de positie van patiënten, cliënten en naasten te verbeteren. Omdat MIND een koepelvereniging is, richten wij ons op de aandoening-overstijgende thema's.

De belangenbehartiging van MIND is gerelateerd aan onze missie, visie en strategie. Vanaf 2025 doen we dit vanuit een viertal domeinen: destigmatisering, participatie, zorg en ondersteuning (informeel en formeel) en preventie. Daarbij is ook aandacht voor projecten die door verschillende lijnen heenlopen, bijvoorbeeld op het gebied van verslaving of voor een specifieke doelgroep.

I. Destigmatisering

I.1 Belangenbehartiging en beleid

Het tegengaan van het stigma op psychische aandoeningen is een heel belangrijk thema voor onze achterban. De mensen die wij vertegenwoordigen ondervinden nog steeds veelvuldig de nadelige gevolgen van vooroordelen: zowel individueel, als maatschappelijk en in wet- en regelgeving. Als koepelvereniging van cliënten- en naastenorganisaties in de ggz wil MIND werken aan het doorbreken van het taboe op mentale aandoeningen en het tegengaan van stigma. Dit doen we vanuit onze ervaringskennis. In de wijk, in de vrije tijd, op het werk en op school.

Door Samen Sterk zonder Stigma, Diversion, Phrenos, HVO Querido, de Bagagedrager, Akwa en vele andere organisaties zijn al veel tools ontwikkeld om het stigma op mensen met psychische problematiek tegen te gaan en om ook het eigen zelfstigma daarin te overwinnen.

We zijn in 2025 begonnen met onderzoeken welke hiaten er nog zijn en hoe we deze samen met onze lidorganisaties en met partijen in het veld kunnen wegnemen. Een thema dat in dit kader vaak wordt genoemd is intimiteit / relaties. Veel mensen met psychische problematiek worstelen hiermee, maar er zijn nauwelijks tools beschikbaar om mensen te helpen. Dergelijke signalen nemen we mee in de analyse, die verdergaat in 2026.

I.2 Kennis-, innovatie- en onderzoeksprojecten op het thema destigmatisering

Omdat het doorbreken van stigma een relatief nieuwe ambitie is, waren er in 2025 nog beperkt zelfstandige projecten specifiek hierop gericht. Wel zijn eerdere initiatieven van Samen Sterk zonder Stigma (SSzS) afgerond, zoals Welcome Wijk en het traject rond positieve beeldvorming in de regio Harderwijk.

Binnen de stichting MIND draagt de MIND Young Academy actief bij aan het verminderen van stigma onder jongeren, door inzet van ervaringsverhalen en onderwijs over mentale gezondheid op scholen. Daarnaast werkt MIND Platform samen met leder(in) aan de implementatie van het VN-verdrag Handicap, met specifieke aandacht voor het signaleren en aanpakken van structureel stigma in beleid en wetgeving. In dit kader nam MIND ook deel aan de Nederlandse delegatie bij de evaluatie van het VN-verdrag Handicap in Genève (zomer 2025).

Het doorbreken van stigma is bovendien een terugkerend element in vrijwel alle projecten, onder andere door de structurele inzet van mensen met ervaringskennis. Zo richt het EQUITY-project zich specifiek op het verminderen van stigma rondom psychische aandoeningen bij mensen met een migratieachtergrond en LHBTIQ+-personen, onder meer via diverse ervaringskennis en gerichte handreikingen voor inclusie. Deze inzet vormt de basis voor verdere ontwikkeling van gerichte stigma-projecten in de afgelopen (en komende) periode.

Stigmadeskundige en projectleider bij MIND, Thomas Puijzen, tijdens het IPS-congres in mei 2025 (foto: Jan-Evert Zondag)

II. Participatie

II.1 Belangenbehartiging en beleid

Bij dit thema richten we ons op twee facetten: **werk & sociale zekerheid en de wijkgerichte aanpak**. Dit wordt de focus vanuit het nieuwe meerjarenbeleidsplan. We beschrijven hier aanvullend nog een aantal activiteiten op het gebied van de vorige campagnelijn 'Kwaliteit van leven'.

Uitgangspunt is de leefwereld van cliënten en naasten, waarbinnen ruimte is voor het voeren van de eigen regie en samen beslissen. Een gezonde levensstijl, zinvolle activiteiten, opleiding, werk, een sociaal netwerk en goede huisvesting zijn leidend. Dit geldt zowel voor mensen die in de wijk wonen als mensen in de intramurale zorg, als ook voor de naasten van deze mensen. Waar nodig is (specialistische) zorg, een beschermde omgeving en/of ondersteuning bij zelfredzaamheid en participatie beschikbaar. Alle actoren werken samen; we laten geen mensen tussen wal en schip vallen. Ieder mens, dus ook de mens met een psychische kwetsbaarheid, heeft het recht om op zelfgekozen wijze zijn eigen leven in te richten en te participeren in de samenleving. In de benodigde zorg, ondersteuning en faciliteiten wordt voorzien volgens de menselijke maat, aansluitend op de individuele behoeftes en wensen, waarbij ook de ondersteuning en betrokkenheid van naasten of mantelzorgers een belangrijk aspect is.

Impact in 2025

Ook in het afgelopen jaar hebben we hard gewerkt voor de kwaliteit van leven van mensen met psychische problemen, zodat zij op hun eigen wijze kunnen meedoen aan de samenleving. Zo heeft onze inzet om ook voor mensen in de bijstand IPS in te zetten bijgedragen aan een structurele regeling, en heeft de staatssecretaris na actieve lobby van MIND toegezegd dat een nieuwe regeling nodig is voor mensen voor wie de Participatiewet averechts werkt, zoals bij een deel van de achterban van MIND.

Het bevorderen van integrale zorg en ondersteuning was ook in 2025 een belangrijk thema voor MIND. Voor mensen met (chronische) psychiatrische problematiek in de langdurige zorg heeft MIND met mensen uit de achterban meegewerkt aan de uitvoering van een nieuw kwaliteitskader langdurige woonzorg binnen instellingen. MIND wordt goed gevonden, bijvoorbeeld voor projectgroepen en netwerken over passende woonruimte en voor de ontwikkeling van indicatoren om de naleving van het VN-verdrag handicap te monitoren. En dankzij MIND weten steeds meer actoren hoe belangrijk het is om ervaringsdeskundigen aan tafel te krijgen bij de ontwikkeling van een landelijk dekkend netwerk van Mentale Gezondheidscentra.

Ambitie

Mensen met psychische kwetsbaarheid bouwen hun leven op en doen mee aan de samenleving

Werk en sociale zekerheid

Van alle groepen op de arbeidsmarkt worden mensen met een psychische aandoening het minst vaak aangenomen als zij solliciteren op een vacature voor (betaald) werk, terwijl werk vaak een belangrijk onderdeel is van herstel. MIND heeft als doel dat zoveel mogelijk mensen in hun eigen bestaanszekerheid kunnen voorzien en betaald krijgen voor de productiviteit die zij leveren. Niet omdat het moet, maar omdat wij geloven in dat mensen dat verdienen. Bovendien krijgen mensen die psychisch ontregeld zijn geraakt, vaak moeilijk toegang tot voorzieningen uit het socialezekerheidsstelsel, met inkomensonzekerheid en stress tot gevolg. Ook dit draagt niet bij aan het herstel van deze groep. In 2025 richtten we ons in de belangenbehartiging op veranderingen in het stelsel, zoals de Participatiewet in Balans en Vereenvoudiging inkomensondersteuning voor mensen (VIM). We hebben daarnaast gelobbyd voor de voortvarende implementatie van de aanbevelingen uit het Octas-rapport over de toekomst van het arbeidsongeschiktheidsstelsel.

Inclusieve arbeidsmarkt

Om de stap naar werk te kunnen zetten is het belangrijk om goede ondersteuning daar naartoe te kunnen vinden. We hebben samen met partijen van het Convenant Sterk door Werk stappen gezet en lobby gevoerd naar een structurele regeling voor IPS voor zowel mensen met een uitkering van de gemeente (Bijstand) als voor mensen met een uitkering van het UWV (WIA, Wajong, WW etc.). Voor UWV was dit al geregeld, maar nu is er in de komende jaren ook steeds meer geld om IPS in te zetten voor mensen die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering, dit was dus een succesvolle lobby. Op het IPS-congres hebben we dit ook samen gevierd en workshops gegeven.

*MIND-directeur Dienke Bos als dagvoorzitter op het IPS-congres in mei 2025
(foto: Jan-Evert Zondag)*

Soms lukt werken ook nog niet door psychische klachten. We hebben daarvoor lobby gevoerd en zijn aangesloten met ervaringsdeskundigen bij het ministerie van SZW om te laten erkennen dat de Participatiewet niet werkt voor onze achterban en juist zorgt voor meer stress. De staatssecretaris heeft dit erkend en gezegd dat een derde van de mensen in bijstand/ Participatiewet niet makkelijk een stap kan zetten naar werk en dat een andere regeling daarvoor nodig is. We hebben in brieven en overleggen benadrukt dat hiervoor geld moet worden uitgetrokken en blijven dit benoemen.

We zijn aangesloten bij de Armoedecoalitie om samen met 19 andere partijen op te staan tegen armoede. Ook 3 kenniscentra zijn hierbij aangesloten. Naast samenwerken met de armoedecoalitie werken we in onze lobby veel samen met Ieder(in) en Patiëntenfederatie Nederland om te zorgen dat voor iedereen met een beperking, chronische ziekte of psychische aandoening het leven een mooie invulling kan krijgen door werk. En als dat niet lukt, dat niet ten koste mag gaan van het inkomen.

Met de Landelijke Cliëntenraad (LCR), FNV, Ieder(in), Mantelzorg NL, Coalitie voor Inclusie, Patiëntenfederatie Nederland, Per Saldo en Dokters van de Wereld hebben we het manifest ondertekend "Naar betaalbare zorg voor iedereen". Hiervoor hebben we een politiek café georganiseerd bij Pakhuis de Zwijger met tien politieke partijen die hierbij aanwezig waren. Deze partijen blijven samenwerken om de betaalbaarheid van zorg onder de aandacht te brengen en te wijzen op welke systeemveranderingen hiervoor nodig zijn.

Wijkgerichte aanpak/community-building

We hebben in 2025 ons ten doel gesteld om de acceptatie en participatie van mensen met psychische problematiek in de wijk te helpen vergroten. Dit doen we vanuit onze deelname aan het traject "Zo doen we dat!". Dit traject hoort bij het programma "Samenwerken aan leefbare en vitale buurten"¹ van de Actieagenda Wonen. MIND voert dit programma uit samen met vele partners: Divosa, Velante, Aedes, de Woonbond, de NLggz, SWN, de G40 en de VNG. Het programma streeft naar effectieve samenwerkingsverbanden in wijken om de leefbaarheid te vergroten. Wanneer mensen prettiger leven in hun wijk en wanneer er in de wijk kortere lijnen in de samenwerking zijn tussen wonen, welzijn en zorg, zullen de zorgkosten afnemen. Er gaat dus ook een preventieve werking van uit. In 2025 hebben we ons ingespannen om de werkzame praktijken vanuit het cliënten- en naastenperspectief verder uit te bouwen en we blijven dit doen. Naast deze activiteiten hebben we periodieke gesprekken met de gemeentelijke adviesraden Sociaal Domein. Dit doen we vanuit onze collectieve ervaringskennis.

¹ Voor meer informatie, zie: [Magazine Samenwerken aan leefbare en vitale buurten - Zo doen we dat! | Publicatie | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

Bevorderen integrale zorg en ondersteuning

Langdurige ggz

MIND participeert in de werkagenda Langdurige Zorg (Wlz) en voert acties uit in verschillende werkgroepen die hieruit voortkomen. In deze werkgroepen proberen we de groep mensen met (chronische) psychiatrische problemen beter zichtbaar te maken en beter te helpen. We hebben hierbij meegewerkt aan onderzoek, analyses en actieplannen waarbij we het cliëntperspectief hebben vertegenwoordigd. Het kwaliteitskader langdurige woonzorg is in 2024 gepubliceerd door het zorginstituut. We namen in 2025 deel aan de projectgroep die het kader implementeert en zorgen dat onze achterban betrokken is bij de uitvoering binnen de instellingen. De bestuurlijke afspraken instroom Wlz zijn in 2025 afgerond en een afname in aanvragen is gerealiseerd.

Het actieplan Wlz in de Maatschappelijke Opvang hebben we mede ontwikkeld naar aanleiding van Kamervragen; het heeft als doel dat er minder mensen met een Wlz-indicatie verblijven in de maatschappelijke opvang, doordat er ofwel wachtlijsten zijn voor een goede woonplek ofwel contra-indicaties zijn vanuit instellingen, of dat er sprake is van ontraceerbaarheid van de cliënt.

Wonen

Het gebrek aan passende woonruimte voor onze achterban is nijpend en heeft in 2025 de nodige aandacht gekregen. We nemen deel aan het waardenetwerk wonen (van De Nederlandse ggz), verschillende projectgroepen vanuit VWS en de coalitie Leefbare Wijken. Daarnaast namen wij deel aan de afstemmingsoverleggen voor beschermd wonen en dakloosheid. Binnen dit thema wonen werken we samen met branchepartijen Valente en de Nederlandse ggz, de VNG, VWS/VRO, Dakloosheid Voorbij en ZN.

Samenwerking sociaal domein en ggz

Binnen IZA/AZWA zijn er verschillende werkgroepen gericht op een betere samenwerking tussen het sociaal domein en de ggz. De IZA-afpraak om te komen tot een landelijk dekkend netwerk van Mentale Gezondheidscentra is hiervan een voorbeeld. MIND participeert in de werkgroepen, thematafels en bestuurlijke overleggen hieromtrent en probeert lokaal ervaringsdeskundigheid aan te tafel te krijgen bij de ontwikkeling hiervan. Daarnaast volgen wij de ontwikkelingen met betrekking tot GEM (Ecosysteem Mentale Gezondheid).

Monitoring van het VN-verdrag handicap

MIND is gevraagd om mee te werken aan het bepalen van passende indicatoren voor de monitoring van de naleving van het VN-verdrag handicap. Dit proces gaat verder in 2026.

Ambitie

Jongeren doen op eigen wijze mee, ondanks eventuele psychische klachten

Onze agenda bij deze ambitie werd in 2025 grotendeels uitgevoerd door MIND Us en door (onze deelname aan) de Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF) en hun programma 'Gezonde Generatie 2040' waarin we specifiek aandacht vragen voor het verminderen van ongezonde stress bij jeugdigen en gezinnen.⁴

II.2 Kennis-, innovatie- en onderzoeksprojecten binnen het domein participatie

Programma Herstel Dichtbij – Samen groeien

Betrokken achterban: zelfregie- en herstelorganisaties en de (ervaringsdeskundige) medewerkers daarvan uit het hele land, Nederlandse Vereniging voor Zelfregie en Herstel

Inleiding en doel: Ondersteuning en ontwikkeling van startende zelfregie- en herstelorganisaties, zodat mensen met een psychische kwetsbaarheid overal in Nederland de ruimte hebben hun leven weer op te pakken en aan hun herstel kunnen werken met ervaringsgenoten (peer support) dicht bij huis. Dit was het eerste jaar van het nieuwe programma Herstel Dichtbij – Samen groeien (april 2025– april 2028) waarin de selectie van de deelnemers heeft plaatsgevonden. In verband met de afspraken in de zorgakkoorden is een voorwaarde voor deelname cofinanciering vanuit de gemeente. Dit programma is de opvolging van Herstel Dichtbij – Samen voor mentale gezondheid (2022-2024) en wordt opnieuw samen met het Oranje Fonds uitgevoerd.

De kick-off in Utrecht van het nieuwe programma Herstel Dichtbij Samen Groeien in april 2025 in Utrecht

Resultaten 2025:

- Selectie van 23 startende zelfregie en herstelinitiatieven (ZHI) samen met het Oranje Fonds en in afstemming met de NVZH. Naast 'klassieke' ZHI zijn er ook vernieuwende initiatieven zoals vanuit kunstenaarscollectieven en vanuit mensen met een migratieachtergrond.
- 23 Werkbezoeken, waarbij de voortgang van de projecten besproken is, initiatieven door het programmateam zijn ondersteund en aan elkaar verbonden zijn;

- Twee kennisdagen, waarvan de tweede met de nieuwe en de oud-deelnemers van het eerste Herstel Dichtbij programma. De kennisdagen worden met de deelnemers georganiseerd (doel: community building en leren van elkaar);
- Twee summerschool-bijeenkomsten waar in totaal 40 mensen aan hebben deelgenomen. De summerschools gingen over de grondbeginselen van zelfregie en herstel: 'de basis voor de uitoefening van ons vak';
- 16 Deelnemers die de Leergang Maatschappelijk Ondernemen (LMO) succesvol afrondten;
- Een webinar voor gemeenten over het faciliteren van laagdrempelige steunpunten zoals zelfregie en herstelinitiatieven.

Project Ondersteuningsprogramma laagdrempelige steunpunten 2025-2026

Betrokken achterban: zelfregie- en herstelorganisaties en de (ervaringsdeskundige) medewerkers daarvan uit het hele land, Nederlandse Vereniging voor Zelfregie en Herstel

Inleiding en doel: Samen met adviesbureaus Significant en Pluut & Partners hebben we de aanbesteding voor het landelijke ondersteuningsprogramma gewonnen, uitgeschreven door de IZA-werkgroep laagdrempelige steunpunten (LSP). De ondersteuning richt zich – naast ervaringsdeskundige initiatiefnemers – op alle partijen in het veld die laagdrempelige steunpunten zoals zelfregie- en herstelcentra kunnen faciliteren en/of ermee samenwerken. We hebben het veld en de ondersteuningsbehoefte verkend door middel van een literatuurscan, gesprekken met betrokkenen, werkbezoeken aan LSP, bijeenkomsten verspreid over het land en via vragen die bij het Loket zijn binnengekomen. Op basis van onze bevindingen hebben we een dynamisch werkplan gemaakt. We ondersteunen door informatie en advies te geven, door best-practices te delen en door direct ondersteuning te bieden. Ook maakt het monitoren van LSP in Nederland deel uit van onze opdracht.

Resultaten 2025:

- De website loketlaagdrempeligesteunpunten.nl is ingericht en gelanceerd, via mailadres en telefoonnummer zijn wij vijf dagen per week bereikbaar.
- Publicatie van bevindingen uit verkenning en een samenvatting van het werkplan.
- Een maandelijkse nieuwsbrief sinds september met inmiddels 300 abonnees.
- 70 vragen via het loket beantwoord en mensen met informatie en advies geholpen.
- Een online maandelijks spreekuur, zodat deelnemers een plek hebben waar ze vragen kunnen stellen en van elkaar kunnen leren.
- Twee inspirerende voorbeelden van samenwerking tussen LSP en een andere partij opgehaald en gepubliceerd.
- Het rapport Stand van het land, waarin het aantal en de omvang van LSP in Nederland in kaart is gebracht.

Project Hoofdzaak werk 2024-2025

Betrokken achterban: de uitvoering ligt grotendeels bij ervaringsdeskundigen en bij de sessies worden altijd MExperts / MIND Ambassadeurs op dit gebied ingezet.

Inleiding en doel: Steeds meer mensen met een psychische aandoening moeten baankansen krijgen. Hiervoor is goede samenwerking nodig tussen ggz, werkgevers, gemeenten en UWV. Vanuit MIND zijn we hierbij betrokken om niet alleen het systemische centraal te zetten, maar ook om te bedenken hoe de samenwerking echt gaat helpen voor mensen met psychische problematiek en hun naasten. Hiervoor is de evidence based methodiek IPS (Individuele Plaatsing en Steun) gekozen, die we veel meer centraal willen neerzetten, zodat iedereen die een ggz-behandeling heeft en droomt van betaald werk toegang krijgt tot deze IPS. Als MIND staan we hierin ook voor destigmatisering en geven we hier workshops over.

Resultaten 2025:

- Interviews met ervaringsdeskundigen die landelijk betrokken zijn bij Hoofdzaak Werk en gedeeld wat wel/niet helpt om ervaringsdeskundigen te betrekken bij Hoofdzaak Werk. We hebben dit met 23 procesregisseurs gedeeld van Hoofdzaak Werk van 23 verschillende regio's.
- 4 open trainingen aan HR-medewerkers en managers waarin zij zijn getraind in goede gespreksvoering met medewerkers die psychische klachten hebben. 39 managers/HR-medewerkers hebben deze training gevolgd, die gemiddeld is beoordeeld met een 8.2.
- 9 workshops over beter omgaan met mensen met psychische aandoening die een uitkering hebben en hoe je zelfstigma bij hen kan doorbreken, of hoe je het stigma als professional los kunt laten. Uiteindelijk hebben 129 professionals de workshop gevolgd. Bij al deze workshops waren steeds vrijwilligers van het MEC aangesloten.
- Dagvoorzitterschap door Dienne Bos op het landelijk IPS-congres en een workshop gegeven over de belemmeringen van mensen in het systeem en hoe dat doorbroken kan worden.

Project DESTRESS

Betrokken achterban: MIND begeleidt een panel van ervaringsdeskundigen dat de onderzoekers adviseert vanuit breed ervaringsperspectief.

Inleiding en doel: DESTRESS richt zich via onderzoek op het vroegtijdig herkennen en aanpakken van stresssignalen, zodat werknemers en werkgevers tijdig het gesprek aangaan. Hierdoor kunnen organisaties stress gerelateerd verzuim voorkomen of verkorten. Het consortium bestaat uit onderzoeksinstituten, werkgevers en dienstverleners. Het panel van ervaringsdeskundigen adviseert over de opzet, uitvoering en analyse van het onderzoek en draagt bij aan de oplossingen. Het project omvat 9 werkpakketten en loopt 8 jaar.

Resultaten 2025:

Adviesmomenten panelleden

- 21 februari: advies aan de onderzoekers van werkpakket 1 over de opzet van interviews en focusgroepen.
- 22 mei: advies aan de onderzoekers van werkpakket 4 over het onderzoek onder 1000 deelnemers naar stress.
- 3 september: advies aan de onderzoekers van werkpakket 3 ethische en morele vraagstukken.
- Ontwikkeling van leaflets en interviews met de panelleden voor meer bekendheid binnen het consortium.

Consortiumdagen 27–28 november

- Podcast door panellid Gerold Mulder over de bijdrage van het panel.
- Bijeenkomst met WP2 over onderzoek naar stressfactoren op de werkvloer.
- Evaluatie van het eerste jaar: onderzoekers gaven terugkoppeling over opvolging van adviezen; panelleden vulden een vragenlijst in over functioneren en verbeterpunten. Deze evaluatie wordt jaarlijks herhaald.

Project Zelfregietool voor werkenden met een chronische aandoening

Betrokken achterban: het project heeft een structureel Experience Expert Panel

Inleiding en doel: Amsterdam UMC, MIND, Patiëntenfederatie Nederland, Van Zorg naar Inclusie, Koplopers, Universiteit Leiden en Universiteit van Amsterdam werken samen aan een zelfhulptool voor werkenden met een chronische aandoening. Deze tool biedt praktische handvatten om duurzaam te kunnen blijven werken. Deze is gebaseerd op de roltheorie, waarin wordt gesteld dat de rollen die mensen hebben invloed hebben op elkaar, bijvoorbeeld: de rol van patiënt heeft invloed op die van werknemer, partner, ouder, kind, etc. De zelfhulptool helpt om inzicht te krijgen, om balans te vinden en hoe in gesprek te gaan over wat helpt.

Resultaten 2025:

- Literatuuronderzoek: is uitgevoerd door de PhD van het AUMC
- Focusgroeponderzoek: alle voorbereidingen, zoals een interviewguide, goedkeuring ethische commissie en wervingsmateriaal ontwikkeld en verspreid.
- Samenwerking projectgroep: meerdere bijeenkomsten waarin voortgang, knelpunten en input op onderzoeksvraag aan de orde kwamen.
- De eerste stappen voor een communicatieplan zijn gezet, gericht op het vroegtijdig betrekken van eindgebruikers bij de ontwikkeling van het werkboek en het creëren van draagvlak gedurende het hele project.

Project Simpel Switchen in de participatieketen

Betrokken achterban: signalen via het digitale meldpunt en front-office, interactie via focusgroepen, panels en webinars, terugkoppeling via digitale FAQ en ervaringskennis zowel uit lidorganisaties als het MEC wordt betrokken bij knelpuntbesprekingen.

Inleiding en doel: Of het nou vrijwilligerswerk, dagbesteding, beschut werk of betaald werk is, iedereen moet daarin een stap kunnen zetten in de richting waar die naartoe wil. Samen met een klankbordgroep en een handreiking over ervaringskennis voor professionals proberen we de druk te verminderen op mensen als het gaat over uit hun uitkering, en stimuleren we het kijken naar wat passend voor hen is. Dit project doen we samen met Ieder(in).

Resultaten 2025:

- De website www.zetikdestap.nl is online gegaan sinds mei met verhalen, ook vanuit onze achterban, over hoe moeilijk het is om een stap te zetten en waar je dan zelf tegenaan kunt lopen, maar ook over wat in het hele proces helpend is geweest.
- Er zijn 4 bijeenkomsten geweest met mensen met ervaringskennis met als doel de website te verbeteren, om te leren van wat zij nodig hebben om 'de stap' te zetten en om de website bekender te maken.
- Posters en flyers zijn verspreid op verschillende plekken in het land, evenals via social media en nieuwsbrieven om deze informatie voor geïnteresseerden meer bekendheid te geven en de mogelijkheid te bieden de info verder te delen.

Project Simpel Switchen Optimalistic / Instituut Publieke Waarden

Betrokken achterban: Specifieke lidorganisaties of experts zijn betrokken

Inleiding en doel: De website www.zetikdestap.nl is naast een informatiepunt ook een vraagbaak, als mensen nog niet hun antwoorden kunnen vinden op de website dat ze dan een vraag kunnen stellen aan een (juridische) medewerker die veel weet van sociale zekerheid en wat wel en niet kan. Hierin halen we ook dingen op waar mensen tegen aanlopen en hoe een passende stap niet kan worden gezet, omdat het niet het systeem het niet toelaat of dat iemand met inkomen er op achteruit gaat. We hebben in dit project ruimte om te kijken hoe we deze problemen kunnen oplossen.

Resultaten 2025:

- Input over het informatiepunt/vraagbaak op zetikdestap.nl is gedeeld met Optimalistic (een bureau voor social development) en Instituut publieke waarden om met oplossingen te komen.
- Input opgehaald voor het kompas van Simpel Switchen van Optimalistic, zodat ook vanuit ervaringskennis de juiste oplossingen worden gedeeld met professionals.

Project EQUITY

Betrokken achterban: ervaringsdeskundige initiatiefnemers van zelfregie- en herstelinitiatieven

Inleiding en doel: De ggz staat onder druk en sluit niet altijd goed aan op de behoeften van cliënten en naasten. Het project EQUITY versterkt daarom de inzet van (collectieve) ervaringskennis, met het MIND Expert Center (MEC) als centrale infrastructuur, om bij te dragen aan passende zorg en ondersteuning in de ggz en het sociaal domein. Dit gebeurt via vijf samenhangende werkpakketten: (1) het opzetten van een leergemeenschap en kenniskringen, (2) het versterken van de inzet van ervaringskennis in opleidingen, richtlijnen, onderzoek en destigmatisering, (3) het vergroten van diversiteit onder MIND Experts, (4) het versterken van peer support en ondersteuning van cliënten en naasten, en (5) communicatie en projectmanagement.

Resultaten 2025:

WP1: Opzetten van leergemeenschap en kenniskringen

De verbinding tussen het MEC en haar MExperts is versterkt, evenals de onderlinge verbinding tussen MExperts. Hiermee is de basis gelegd voor een lerende gemeenschap. Mede van daaruit is een eerste cyclus bijeenkomsten voor kenniskringen over het geven van gastlessen opgezet, uitgevoerd en geëvalueerd. Dit biedt de basis om in 2026 van start te gaan met uitbreiden van kenniskringen en overige activiteiten van de leergemeenschap.

WP2: Versterken inzet en impact van MIND Experts opleidingen, EBRO-richtlijnen, onderzoek en destigmatisering

- Rond opleidingen: Er is een werkgroep opleidingen gestart die een veldwerkanalyse over de inzet van ervaringsdeskundigen binnen het ggz, zorg en welzijnsonderwijs uitvoert. De werkgroep opleidingen heeft vragenlijsten opgesteld, evenals adreslijsten voor contactpersonen bij MBO's, HBO's, universiteiten en beroepsverenigingen. Verder is een vragenlijst opgesteld voor de leden van MIND. Begin 2026 wordt deze uitgezet. Daarnaast zijn vanuit netwerkgesprekken met partners verscheidene pilots opgestart en uitgevoerd voor

inclusie van ervaringskennis in psychiatrieonderwijs opleiding geneeskunde Nijmegen, landelijk psychiatrieonderwijs AIOS NVvP, en opleidingen tot BIG-psycholoog.

- Rond inzet van richtlijnen: een pilot met ons ondersteuningsprogramma is gestart met de richtlijn Verplichte zorg (loopt door in 2026), die succesvol verloopt. Daarnaast verankeren we de positie van cliënten- en naasten in EBRO-richtlijnontwikkeling via deelname aan de AQUA Leidraad (loopt door in 2026).
- Rond onderzoek: MIND borgt het ervaringsperspectief in de Kennisagenda Zorgevaluatie NVvP. Ook is verder samengewerkt in het Nationaal Plan Hoofdzaken (NPH). Afgelopen jaar zijn er subsidies toegewezen, die de overkoepelende visie van NPH vertegenwoordigden. Daarnaast is ingezet op communicatie om meer bekendheid te genereren. Deze samenwerking heeft ook bijgedragen aan het toevoegen van ervaringsdeskundigen in de NWO beoordelingscommissie van ingediende aanvragen m.b.t. van de honorering van (praktijk)onderzoek.

WP3: Versterken diversiteit vanuit ervaringskennis

Een plan van aanpak is geschreven om kennis en sensitiviteit over culturele diversiteit te vergroten bij de medewerkers van de MIND Hulplijn. Een klankbordgroep is samengesteld van vertegenwoordigers met een migratieachtergrond, waaronder enkele sleutelpersonen, om behoeften op te halen en tools te kunnen gaan ontwikkelen.

WP4: Versterken van ervaringskennis voor peersupport

Rond de toerusting van ervaringsdeskundige initiatiefnemers van zelfregie- en herstelinitiatieven (ZHI): Startende initiatiefnemers van ZHI zijn aan elkaar gekoppeld via een intervisiegroep, MIND wordt gevonden als mensen vragen hebben over ZHI en vanuit MIND zijn werkbezoeken georganiseerd om initiatieven te steunen, o.a. door hen te helpen hun waarde te laten zien naar een gemeente. In de communicatie over laagdrempelige steunpunten zoals zelfregie- en herstelinitiatieven is de MIND Atlas dé vindplaats voor deze plekken: de MIND Atlas in 2025 ruim 10.000 keer geraadpleegd.

WP5: Communicatie en projectmanagement

Binnen WP5 is gewerkt aan het verder ontwikkelen en ontsluiten van ervaringskennis. Voor het Ervaringskennisplein zijn webteksten en 'biebkaarten' verder uitgewerkt, is deelgenomen aan de werkgroep voor doorontwikkeling en zijn vragen beantwoord. De MIND-Atlas is geactualiseerd en uitgebreid, onder andere met landelijke steunpunten en zelfregie- en herstelinitiatieven. Daarnaast is gewerkt aan communicatie en kennisdeling via de website en andere kanalen. Het projectmanagement richtte zich op coördinatie, monitoring en voortgangsbewaking van het project.

Project Inzet Ervaringskennis bij Digitale/hybride zorg En Regionale Beleidsparticipatie (IEDER)

Betrokken achterban: via uitvragen onder het MIND ggz-panel, kenniskringen en leergemeenschap aansluitend bij het MIND Expert Center focusgroepen, werkgroepen en ontwerp- en dialoogsessies

Inleiding en doel: Project IEDER versterkt de structurele en gelijkwaardige betrokkenheid van ervaringsdeskundigen bij digitale zorg en regionale beleidsvorming rondom zorg en ondersteuning. We ondersteunen cliënten en naasten bij het meedenken over en meewerken aan deze onderwerpen. Daarnaast ontwikkelen we informatie en tools voor ontwikkelaars, leveranciers en zorgaanbieders om ervaringsdeskundigen beter te betrekken en stimuleren we netwerkvorming in regionale beleidsparticipatie. Zo zorgen we dat de stem van cliënten en naasten structureel wordt meegenomen in (regionaal) beleid en innovatie, zodat zorg beter aansluit op hun behoeften.

Resultaten 2025:

- De opleiding Regionale Participatie bij INVOLV is eind oktober 2025 van start gegaan. Vanuit de achterban van MIND nemen elf deelnemers deel. MIND levert daarnaast een bijdrage aan de (verdere) ontwikkeling van de opleiding.
- Deelname aan het rondetafelgesprek *'De Mens en de IZA/AZWA-regio'*, onder leiding van Aiko de Raaf (VWS), kwartiermaker IZA. Tijdens deze bijeenkomst is het belang van structurele en gelijkwaardige betrokkenheid van cliënten en naasten in regionale besluitvorming onder de aandacht gebracht.
- Kennissessie over digitale en hybride zorg (11 december). Hiervoor nodigden we de gehele achterban van MIND uit, waarvan uiteindelijk 40 mensen deelnamen. Tijdens de sessie presenteerden we o.a. de Kenniskring Digitale Zorg en startten we de werving van deelnemers.
- Een groep van 15 mensen heeft zich aangemeld voor de Kenniskring Digitale Zorg. De eerste bijeenkomst van de groep zal plaatsvinden begin 2026.

Overige samenwerkingen in projecten

Minding the Gap

Het NWA-project 'Minding the Gap' gaat over armoede en mentale gezondheid van jongeren. In het onderzoek worden op lokaal niveau effectieve maatregelen gezocht en geïmplementeerd. MIND denkt mee over jongerenparticipatie en vertegenwoordigt de stem van de jongere. Samen met Het Trimbos-instituut en Pharos bekijken we de mogelijkheden om een armoedesimulatie te ontwikkelen en een podcast, om beleidsmedewerkers en andere professionals mee te nemen in hoe het voelt om behandeld te worden als een (kans)arme jongere.

Samenredzaamheid in de arbeidscontext - Werk Versterkt

Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met de SGF. De campagne en website Werk Versterkt is live gegaan (www.werkversterkt.nl) waarin we mensen met een chronische aandoening en/of psychische kwetsbaarheid laten zien, die een goede relatie hebben met hun leidinggevende en daardoor goed aan het werk kunnen blijven. Hierin zijn video's op televisie vertoond. In 2026 wordt deze campagne aangevuld met ook een video uit onze achterban.

III. Zorg en ondersteuning (informeel en formeel)

III.1 Belangenbehartiging en beleid

De geestelijke gezondheidszorg staat onder druk, net als de andere zorgdomeinen. Om de zorg toegankelijk te houden zijn de komende jaren veranderingen nodig in beleid, wet- en regelgeving. Vanuit MIND dragen we hieraan bij vanuit het patiënt- en naastenperspectief. Immers, zorg die aansluit bij de vraag is de meest doelmatige en doeltreffende zorg. Aan de overlegtafels, onder andere van het IZA, leveren we vanuit het ervaringsperspectief een constructieve bijdrage aan de oplossingen voor vaak complexe vraagstukken over de houdbaarheid en betaalbaarheid van de ggz. De belangen van mensen met een zorgvraag staan voor ons daarbij voorop. Dit is een heel breed werkkterrein, waarbij we telkens scherpe keuzes moeten maken wat we wel en niet oppakken.

Impact 2025

MIND heeft in 2025 hard gewerkt om de kwaliteit van zorg in de ggz te verbeteren en dat heeft effect gehad. Onze inspanningen voor tijdige, goede zorg en ondersteuning voor jeugd hebben er in 2025 toe geleid dat het *'Convenant Stevige lokale teams'* -met daarin invloedrijke bestuurlijke afspraken- de inbreng van ervaringsdeskundigen vertolkt op diverse voor onze achterban belangrijke thema's. Ook in twee wetsvoorstellen, waarvan één in 2026 in consultatie wordt gebracht en één per 2026 in werking wordt gesteld, heeft de door MIND gefaciliteerde inbreng van ervaringsdeskundigen een stevige plek gekregen. MIND heeft het belang van aandacht voor de leefwereld en voor het perspectief van kinderen, jongeren en ouders/opvoeders in de jeugdzorg ook in 2025 op de agenda weten te krijgen van verschillende partijen die zich inzetten voor het leren binnen en verbeteren van de jeugdzorg.

MIND heeft de ervaringen van cliënten en naasten ingebracht ten behoeve van kwaliteitszorg voor iedereen. Dat deden we onder meer door actief deel te nemen aan werk- en stuurgroepen gericht op het verbeteren van cruciale ggz, de toegankelijkheid van de ggz verbeteren en wachttijden verkorten. Onze inzet om met het perspectief van cliënten en naasten zorgstandaarden en richtlijnen te verbeteren heeft bijgedragen aan onder meer drie verbeterde zorgstandaarden. De MIND-campagne Stop eenzame opsluiting heeft het belang van stoppen met separatie op de agenda gezet van onder meer zorginstellingen en de Vaste Kamercommissie VWS en ertoe geleid dat de staatssecretaris van de Kamer stappen moet ondernemen om separatie te voorkomen.

Wereldwijd is er groeiende aandacht voor digitale zorg, privacy en de inzet van AI bij psychische klachten. MIND is een koploper in het inbrengen van het cliëntenperspectief hierin. Dat blijkt wel uit het feit dat MIND-medewerker Juliët Holtschlag de eMHIC Country Leadership Excellence Award heeft gewonnen voor haar inzet op dit vlak en de vele media-aandacht voor MIND-onderzoeken naar onder meer cliëntperspectief op digitale zorg, toegankelijkheid en inclusie in digitalisering van de zorg, en zeggenschap.

Onze kernboodschap ten aanzien van kwaliteit van zorg

Mensen met een psychische aandoening en hun naasten hebben recht op de beschikbaarheid van tijdige en kwalitatief goede ggz. Zorg volgens de menselijke maat in een veilige setting waar je geen onnodige of averechtse dwang ondergaat of anderszins extra leed oploopt. Zorg die aansluit op de klachten, wensen en behoeften van de cliënt, die door gezamenlijke besluitvorming tot stand komt, waarbij naasten zo goed mogelijk worden betrokken. Zorg waarbij ook medebepalende factoren zoals systemen, cultuur, vastgoed et cetera mensgericht zijn. De zorg is transparant, zodat cliënten en hun naasten goede keuzes kunnen maken bij de behandeling. Continuïteit en nazorg zijn gegarandeerd. De basis voor die kwalitatief goede en veilige ggz wordt vastgelegd in toegankelijke zorgstandaarden waarbij ervaringskennis van cliënten en hun naasten is geïntegreerd.

Ambitie

Tijdige, goede zorg en ondersteuning voor de jeugd

Trekker: leden van de expertcommissie jeugd. Zij zijn afkomstig vanuit Landelijke Oudervereniging Balans, WEET, ExpEx, Plusminus, NVA, MIND Naasten Centraal en Stichting Kernkracht.

In 2025 hebben we ons werk voortgezet binnen de Hervormingsagenda Jeugd als het gaat om actieve deelname aan de werkgroepen Reikwijdte, Toegang (en stevige lokale teams), Regionalisering en de Leefwereldtoets vanuit het perspectief van jeugdigen en ouders/opvoeders. De inspanningen van de ervaringsdeskundigen in de werkgroep Toegang hebben geleid tot het organiseren van een verdiepingssessie over de zogenoemde Big 5 (support, wonen, school & werk, inkomen en welzijn) in het kader van de overgang van jeugd naar volwassenheid. Dit heeft waardevolle input opgeleverd die is meegenomen in het Convenant Stevige lokale teams. Dit Convenant bevat bestuurlijke afspraken voor een duurzame transformatie van het sociaal domein, met daarin een centrale rol voor lokale teams. Ook andere thema's zoals regionale participatie van ervaringsdeskundigen en informele steun als basisvoorziening hebben met de inzet van onze werkgroepleden een plek gekregen in het Convenant. Daarnaast hebben we een stevige inbreng geleverd op het wetsvoorstel reikwijdte waar binnen de Werkgroep Reikwijdte aan gewerkt is. Dit wetsvoorstel wordt begin 2026 in consultatie gebracht. Verder is in het kader van het thema regionalisering inbreng geleverd voor het wetsvoorstel Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, vanuit de Werkgroep Regionalisering en in samenwerking met de 'Driehoek' (Ieder(in), SBJ en de BGZJ). Het wetsvoorstel is aangenomen in de Eerste Kamer en treedt per 1 januari 2026 in werking.

Om ons werk binnen de Hervormingsagenda Jeugd te kunnen voortzetten, is een verlenging van de projectsubsidie aangevraagd bij VWS voor de jaren 2026, 2027 en 2028.

De leefwereldtoets die in 2024 is ontwikkeld in samenwerking met Ieder(in), de NJR en het Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd (OZJ), is in 2025 drie keer uitgevoerd. Twee toetsen zijn uitgevoerd in de gesloten jeugdzorg op de onderwerpen: inspraak van jongeren en de uitvoering van de wetswijziging met betrekking tot vrijheidsbeperkende maatregelen. Daarnaast is een toets uitgevoerd op het thema reikwijdte. Vanuit onze rol in de klankbordgroep en de stuurgroep Hervormingsagenda Jeugd hebben we een werksessie geïnitieerd zodat opvolging

wordt gegeven aan de uitkomsten van de leefwereldtoets in de gesloten jeugdzorg. We ervaren dat de leefwereldtoets niet goed van de grond komt, dat het als moeilijk wordt ervaren om echt vanuit de leefwereld te gaan kijken. In samenwerking met het OZJ en leder(in) worden hierover gesprekken gevoerd.

Daarnaast is MIND vertegenwoordigd in de netwerkorganisatie Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL) die samen met jeugdhulppartners streeft naar een cultuur van continu leren en verbeteren. We zijn in 2025 gestart met een versterkingstraject om het perspectief van kinderen, jongeren en ouders/opvoeders te versterken binnen het netwerk dat werkt aan kwaliteitsverbetering in de jeugdzorg. Ook dragen we actief bij aan de ontwikkeling van de leeragenda van KBL, waar concrete leerlijnen uit voort komen. Zo organiseren we vertegenwoordiging van ons perspectief in werkgroepen en begeleidingsgroepen op de thema's Jeugdhulp die werkt, Samenwerking tussen gezin en alle betrokkenen onderling én Lerend werken aan transformatie residentiele hulp.

Ambitie

Kwaliteitszorg voor iedereen

Trekker: leden van de expertcommissie Kwaliteit van Zorg. Zij zijn afkomstig vanuit PlusMinus, de Kamer Familie- en Naastenraden en Caleidoscoop

Cruciale ggz

In 2025 namen we deel aan de IZA/AZWA-werkgroep Cruciale ggz. In die rol hebben we een bijdrage geleverd aan de uitvoering van de adviesaanvraag aan de Nza over budgetbekostiging. Ook hebben we als onderdeel van de Landelijke tafel cruciale ggz knelpunten in regio's gesignaleerd. Daarnaast hebben we op diverse momenten ervaringen van cliënten en naasten opgehaald met zorg die onder de cruciale ggz valt. Deze ervaringen hebben we gebruikt als input voor ons werk ter verbetering van de kwaliteit en beschikbaarheid van cruciale ggz.

Ook hebben we op diverse plekken aandacht gevraagd voor missend aanbod van cruciale ggz en gepleit voor de creatie van passend zorgaanbod voor mensen die nu tussen de wal en het schip vallen. Bij voorbeeld cliënten met een dissociatieve stoornis, ernstige eetstoornissen, co-morbiditeit etc.

Omdat mensen met de meest complexe zorgvragen het langst moeten wachten spannen we ons in om de wachtlijsten in de ggz te verkorten. Zo maakten we in 2025 deel uit van de stuurgroep wachttijden en toegankelijkheid. Eind 2025 is deze werkgroep opgegaan in de AZWA-structuur.

We hebben inbreng geleverd op het inkoopbeleid van diverse zorgverzekeraars.

Daar waar we kunnen, nemen we deel aan gesprekstafels en panels om te praten over actuele thema's in de ggz. Dit was het congres 'Minds on the Move' in Utrecht in februari 2025, waar we in het kader van Nationaal Plan Hoofdzaken met verschillende samenwerkingspartners en (andere) deskundigen/betrokkenen in gesprek gingen over een meer geïntegreerd, interdisciplinair en transdiagnostisch samenwerken aan hersen- en psychische gezondheid.

Kwaliteit van zorg

1. Cliënt- en naastenparticipatie versterken

Samen met de denktank van Akwa hebben we in 2025 per kwartaal de Kwaliteitsraadsleden Akwa van MIND weer gevoed met adviezen vanuit het cliënten- en naastenperspectief. Dit zijn adviezen bij het starten van een Zorgstandaard transgenderzorg en input voor het Jaarplan van Akwa. Daarnaast hebben we vanuit beleid samen met de expertcommissie Kwaliteit van Zorg een nieuwe werkwijze voor de autorisatieprocedure van zorgstandaarden en richtlijnen opgesteld. En een duidelijk formulier gemaakt waarin de werkgroepleden van MIND bij een zorgstandaard hun bevindingen en autorisatieadvies kunnen invullen. We hebben de MDR (Medical Device Regulation – Europese verordening voor medische hulpmiddelen) Psychotrauma niet geautoriseerd, omdat de werkgroepleden zich niet gehoord voelden bij hun commentaar. Ook bij de MDR Suïcidaliteit hebben we ons onthouden van autorisatie. Voor deze richtlijn hebben we wel bijgedragen aan kennisoverdrachtsmomenten (webinar en congres), waarbij we konden delen wat er vanuit het perspectief van patiënten en naasten belangrijk is bij suïcidepreventie.

Verder hebben we de richtlijn ASS/Kinderen en Jeugd wel geautoriseerd, evenals de Zorgstandaard Eetstoornissen, en Zorgstandaard Crisiszorg Jeugd. Daarnaast hebben we commentaar gegeven op de modulaire herziening van de MDR levensbeëindiging op verzoek en alcoholmisbruik bij rijvaardigheid.

En we hebben meegewerkt aan de definitieve versie en autorisatie van het Landelijk Kwaliteitsstatuut 4.0, de veldafspraken ZPM (Zorgprestatiemodel) een plan voor financiering na 2027 en de toelating van systeemtherapeuten in de Veldnorm Beroepen.

Voor het IZA-programma Versterken kwaliteitstransparantie hebben we namens MIND bijgedragen aan de gesprekstafel 5 *Digitale zorg in de vrijgevestigde praktijk* en 6 *Diagnostiek ervaringsdeskundigen* aangeleverd. Daarnaast hebben we in het programmateam en de Stuurgroep (BO) de belangen voor de uitwerking van de zes gesprekstafels van cliënten en naasten behartigd. Dit om aan het einde zo duidelijk mogelijk transparantie in keuze-informatie te krijgen en de mate van samen beslissen in de verschillende implementatieplannen. Dit programma zal in 2026 een vervolg krijgen met gleden van VWS.

2. Implementatie Kwaliteitskader Woonzorg in de langdurige ggz

In 2024 hebben we meegewerkt aan de totstandkoming van het kwaliteitskader Woonzorg in de langdurige ggz. Dit is afgelopen juli opgenomen in het openbaar register door het Zorginstituut. MIND heeft vervolgens in samenwerking met de projectgroep een publieksversie gemaakt die binnenkort ook zal worden opgenomen binnen het register en is in 2025 betrokken bij een goede implementatie van het kader. We organiseerden workshops voor de cliënten- en naastenraden in ggz-instellingen om hen te informeren over het kwaliteitskader en hoe zij dit kunnen gebruiken in medezeggenschap.

3. Belangenbehartiging beschermd wonen voor mensen met psychische problematiek

Beschermde woonvormen voor mensen met psychische problemen staan in toenemende mate onder druk. Hierdoor raken juist de meest kwetsbare mensen in de knel. Er is sprake van meerdere problemen op dit terrein: lange wachtlijsten, aflopende huurcontracten wanneer de zorg wordt beëindigd zonder dat een andere woning is gevonden en conflicterende regels waardoor mensen tussen wal en schip vallen. MIND wil samen met haar leden aandacht vragen voor betere wet- en regelgeving en eenduidig beleid op dit terrein om deze problemen op te lossen.

Gedwongen zorg

In maart zijn we gestart met de campagnetour 'Stop eenzame opsluiting' langs ggz-instellingen, als aansluiting op de petitie van maart. Samen met leden van de werkgroep Zorg zonder dwang zijn we op 27 maart bij GGZ Noord-Holland-Noord geweest, op 3 juni bij GGZE (Eindhoven) en op 16 december bij Reinier van Arkel. Dit om de gezamenlijk een dialoog hierover aan te gaan en alternatieven te bespreken om eenzame opsluiting tegen te gaan. Op 13 mei hebben we de petitie aangeboden met een ervaringsdeskundige en verpleegkundige professional aan de Vaste Kamercommissie VWS van de Tweede Kamer. Verder hebben we in juni deelgenomen met een stand op het congres 'Voorkomen verplichte zorg' en het slotdebat georganiseerd. Als gevolg van de petitie heeft de Vaste Kamercommissie van VWS de staatssecretaris verzocht stappen te nemen om separatie te voorkomen en cijfers beter in beeld te krijgen. Daarvoor heeft de staatssecretaris de coalitie Voorkomen verplichte zorg, waar MIND ook bij betrokken is, gevraagd om een aanjaagfunctie hierover uit te werken.

In mei hebben we op de internetconsulatie Wvggz gereageerd vanuit de rechtspositie van cliënten en naasten, meer eigen regie en zorg op maat. Hiervoor hadden we frequent overleg met de Stichting PVP en de Landelijke Stichting FVP. Daarnaast hebben we ook onze wens om het verbod op Eenzame opsluiting in de reactie verwerkt. En we hebben zes bijeenkomsten met VWS bijgewoond om alle standpunten op bepaalde ontwerpen toe te lichten en met elkaar in gesprek te gaan. En verder hebben we meegewerkt aan de commentaarronde op de MDR Verplichte zorg met de werkgroep leden.

Congres Voorkomen van Verplichte zorg, juni 2025.

Digitale zorg en privacy

Clïentperspectief op digitale zorg

In 2025 hebben we onze activiteiten omtrent digitale zorg en privacy verder verstevigd en uitgebreid. Aan het begin van het jaar publiceerden we in samenwerking met het programma Vliegwielt een onderzoek naar het gebruik van en de ervaring met digitale zorg vanuit cliëntperspectief, wat een belangrijke basis heeft gevormd voor onze vertegenwoordiging van het cliëntperspectief. MIND is goed vertegenwoordigd geweest bij de toetsingen en waardebeoordelingen van Digizo.nu. In samenwerking met onderzoekers van Digizo.nu verrichtten we een literatuuronderzoek naar de randvoorwaarden voor digitale zorg vanuit cliëntperspectief. Samen met het GebruikersNetwerk Digitale Inclusie schreven we verschillende kamerbrieven waarin we oproepen tot en oplossingen aandragen voor het verbeteren van toegankelijkheid en inclusie in de digitalisering van de zorg.

Gebruik van generatieve AI bij psychische klachten

Gedurende het jaar groeide het gebruik van en de aandacht voor generatieve AI bij psychische klachten. In mei 2025 verrichtten we een peiling onder onze volgers op Instagram om een eerste indruk van de situatie te krijgen, gevolgd door een vragenlijstonderzoek in september. Hiermee brachten we het gebruik van AI in kaart en ook de ervaringen die mensen hiermee hebben. Verschillende media publiceerden onze resultaten, waaronder Telegraaf, eMHIC, Interconnected Magazine en ICT&Health magazine. Ook werden de resultaten gepresenteerd tijdens het eMHIC Digital Mental Health Global Congress 2025 in Toronto, Canada. De eMHIC Country Leadership Excellence Award, gewonnen door MIND-projectleider Juliët Holtschlag, leidde tot veel aanvullende publiciteit en aandacht voor het perspectief van mensen met psychische klachten en hun naasten in digitale ontwikkelingen.

Juliët Holtschlag, projectleider digitale zorg bij MIND, neemt de Country Leadership Excellence Award in ontvangst in Toronto tijdens het Mental Health Global Congress, november 2025.

Databeschikbaarheid, zeggenschap en privacy

In het kader van de implementatie van de European Health Data Space verrichtten we in samenwerking met het Ministerie van VWS en Patiëntenfederatie Nederland een vragenlijstonderzoek over de manier waarop zeggenschap georganiseerd zou moeten gaan worden. In vervolg hierop zijn we met het ministerie in gesprek over de concrete invulling van zeggenschap en de informatievoorziening hieromtrent. Tot slot traden we in 2025 toe tot de maatschappelijke adviesraad van het programma HDAB-NL (Health Data Access Body), waarmee we een rol hopen te hebben in de vormgeving en organisatie van secundaire gegevensuitwisseling.

III.2 Kennis-, innovatie- en onderzoeksprojecten binnen het domein zorg en ondersteuning

Onderzoek: Inzet MIND referentenpanel bij verschillende ggz-programma's van ZonMw

Betrokken achterban: referenten die allen ervaringsdeskundige zijn met affiniteit met onderzoek en zowel vanuit lidorganisaties als het MEC komen, plus "losse" vrijwilligers

Inleiding en doel: Het panel bestaat uit cliënten en naasten die ervaring hebben met de aandoeningen of thema's die aan bod komen in het ggz-onderzoek. Zij hebben een training bij INVOLV gevolgd voor het beoordelen van onderzoeks- en projectvoorstellen. MIND coördineert de activiteiten van het panel. Het panel beoordeelt vanuit het cliënten- en naastenperspectief de onderzoeks- en projectvoorstellen die bij ZonMw zijn ingediend op relevantie, haalbaarheid, betrokkenheid van cliënten en naasten en facilitering. Dit oordeel neemt ZonMw mee in de besluitvorming over de honorering van de voorstellen. Uiteindelijk willen we hiermee onderzoek stimuleren dat gaat over wat cliënten en naasten belangrijk vinden.

Resultaten 2025:

We hebben de referenten ingezet voor de volgende ZonMw-programma's: Onderzoeksprogramma ggz, Actieprogramma Grip op Onbegrip, Nationaal Plan Hoofdzaken, Onderzoeksprogramma Dementie en Social Trials. In totaal beoordeelden 44 referenten 104 uitgewerkte onderzoeks- en projectvoorstellen.

Project Krachtige Stem 2025

Betrokken achterban: denktank Akwa GGZ, expertcommissie Kwaliteit van Zorg structureel en alle leden van MIND, ervaringsdeskundigen vanuit het MEC en anderen met ervaringskennis worden uitgenodigd passend bij het onderwerp van de betreffende ontwikkeling

Inleiding en doel: In dit project ondersteunt MIND de achterban bij deelname aan de kwaliteitsontwikkeling van Akwa GGZ. Via een denktank worden vertegenwoordigers inhoudelijk, tactisch en strategisch voorbereid op deelname aan (bestuurlijke) gremia. Het bureau van MIND fungeert als vraagbaak voor de achterban rond zorgstandaarden en Akwa-activiteiten en begeleidt deelnemers gedurende het ontwikkelproces via voorbereidingsbijeenkomsten, achterbanraadplegingen en individuele coaching. Verder draagt MIND bij aan overige activiteiten van Akwa GGZ, waaronder de ontwikkeling van hulpmiddelen om zorgstandaarden te implementeren. Het doel is om cliënten- en naastenparticipatie te bevorderen en te borgen bij de ontwikkeling en implementatie van kwaliteitsstandaarden en -metingen door Akwa GGZ.

Resultaten 2025:

- Via 4 denktankbijeenkomsten zijn de MIND-vertegenwoordigers gevoed om het cliënten- en naastenperspectief in te brengen in de Kwaliteitsraad, het bestuurlijk adviesorgaan van Akwa
- Ondersteuning in participatie bij negen (herziene of nieuwe) kwaliteitsstandaarden, te weten: ADHD, afbouw psychofarmaca, bipolaire stoornissen, depressie, eetstoornissen, functionele neurologische stoornis, persoonlijkheidsstoornissen, integrale crisis jeugdzorg en problematisch alcoholgebruik. Deelnemers zijn naar behoefte gecoacht, waar nodig zijn achterbanraadplegingen gehouden en commentaren opgehaald bij de consultatiefase. Een aantal trajecten loopt nog door in 2026.
- Ervaringskennis georganiseerd bij diverse Akwa-producten en -diensten, waaronder webinars en deelname aan het Lerend Netwerk Acute Psychiatrische Hulpverlening
- Werkvormen vanuit cliënten- en naastenperspectief ontwikkeld (samen met achterban) voor op het leerplatform SamenWijzer in de ggz, bedoeld om groepen professionals in de ggz onderling te laten leren via intervisie en andere vormen. We ontwikkelden werkvormen voor de thema's diagnostiek, evalueren, naasten, terugvalpreventie en therapeutische relatie.
- Via deelname aan informele maandelijkse 'Akwa GGZ bureauoverleggen' de inbreng van cliënten- en naastenperspectief van in de activiteiten van Akwa GGZ bevorderd en geborgd.

Project Medicatieoverdracht 2022-2027

Betrokken achterban: uitvragen via het MIND ggz-panel, focusgroepen en een patiëntpanel, gecombineerd met achterban van Patiëntenfederatie Nederland

Inleiding en doel: De kwaliteitsstandaard 'Overdracht van medicatiegegevens in de keten' vormt de basis voor een nauwkeurige overdracht van medicatiegegevens tussen zorgverleners, wat nodig is voor goede zorg naar patiënten. De sector patiënt & cliënt, bestaande uit MIND en Patiëntenfederatie Nederland, vertegenwoordigt patiënten en cliënten binnen het programma. Sectorspecifieke doelen binnen het programma zijn o.a. het informeren van cliënten/patiënten/vertegenwoordigers over de herziene richtlijn 'Overdracht van medicatiegegevens in de keten', het inbrengen van het patiënt-/cliëntperspectief tijdens de Kickstart Medicatieoverdracht en het beproeven van de gegevensuitwisseling naar de Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO).

Resultaten 2025:

- In 2025 heeft MIND wederom de vertegenwoordiging van patiënten- en cliëntenbelangen binnen diverse ontwikkelingen en overlegstructuren van het programma uitgevoerd.
- Door vertragingen binnen het programma Medicatieoverdracht zijn kernactiviteiten voor onze sector zoals testen met het patiëntpanel en actieonderzoek doorgeschoven naar 2026.
- Samen met het Programmateam Medicatieoverdracht werkte MIND vanuit de sector patiënt & cliënt aan de samenwerking met MedMij en de ontwikkeling van een nieuwe MedMij-gegevensdienst, een voorwaarde voor uitwisseling van medicatiegegevens naar de PGO.
- Samen met Regio Rijnmond werkte MIND vanuit de sector patiënt & cliënt aan een implementatieplan voor de livegang van PGO Zorgdoc.

Project Eigen Regie in de Wvggz

Betrokken achterban: MIND voert dit project uit met Stichting PVP. De achterban is betrokken via gesprekken met cliënten bij deelnemende zorgaanbieders, via een reflectieraad vertegenwoordiging van cliënten en naasten en door uitvraag onder cliënten en naasten via het MIND ggz-panel

Inleiding en doel: Naar aanleiding van de wetsevaluatie Wvggz voert MIND in samenwerking met Stichting PVP dit project uit in opdracht van het ministerie van VWS. Het overkoepelende thema is 'Eigen Regie in de Wvggz'. MIND is penvoerder en Stichting PVP is mede-uitvoerder. Dit project heeft als overkoepelend thema eigen regie (zelfbeschikking) in de Wvggz met als doelen: Hoe kunnen we de mogelijkheid tot eigen regie bij (het voorkomen, het voorbereiden en de uitvoering van) verplichte zorg beter inrichten? En: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de eigen regie wordt versterkt richting wensen en voorkeuren van de betrokkene?

Resultaten 2025:

- Er nemen 14 teams deel aan het project (doelstelling project was minimaal 6). De teams zijn allemaal bezig met een eigen 'verbeterplan' in de vorm van een pilot.
- Met alle 14 teams zijn eens per 4 tot 6 weken voortgangsgesprekken gehouden.
- Er zijn drie presentaties gegeven van tussenresultaten op diverse congressen: NVvP-Congres, Congres Coalitie Voorkomen Verplichte Zorg, FACT Congres. Op het Congres van de Coalitie namen 5 teams deel aan de presentatie. Een van de teams (GGZ NHN) gaf een eigen workshop over hun pilot.
- Verbeterde versies van de wettelijke instrumenten zijn samen met de teams gerealiseerd. Het gaat om de alternatieve Zorgkaart, Zelfbindingsverklaring en Eigen Plan van Aanpak. Dit zijn concepten die in de praktijk worden getest en opgeleverd aan einde van project.
- De reflectieraad met vertegenwoordigers van cliënten en naasten is 4 keer online bijeen geweest.
- Een klankbordgroep met partijen uit het veld is samengesteld. Deze is 4 keer online bijeen geweest.

Onderzoek PROFILE study: “What works for PRegnant wOmen with personality disorders and their FamLiEs”

Betrokken achterban: samenwerking met MIND, stichting Borderline en Naasten Centraal, de Triade Cluster C (cliënten- naastenorganisatie) en ophalen kwalitatieve gegevens d.m.v. focusgroepen en interviews

Inleiding en doel: Samen met het NPI/Arkin en het Erasmus MC zijn we betrokken bij onderzoek naar de werkzame factoren van een zwangeren-dagbehandeling die momenteel in Amsterdam en in Rotterdam beschikbaar is. Bij dit onderzoek worden vragenlijsten afgenomen en diverse focusgroepen georganiseerd om kwalitatief onderzoek te verrichten. De focusgroepen zullen met (aanstaande) moeders, partners en de lid organisaties van MIND georganiseerd worden.

Resultaten 2025:

- In 2025 zijn de plannen voor het kwalitatieve deel van de studie verder opgezet. De inclusies voor het kwantitatieve onderzoek in Rotterdam en Amsterdam zijn begonnen.
- Er heeft een eerste focusgroep plaatsgevonden met (aanstaande) moeders die deelnemen aan de zwangeren-dagbehandeling.

Bouwsteen diversiteits sensitief werken voor ZHO's

Betrokken achterban: samenwerking met zelfregie- en herstelorganisaties (ZHO) en sleutelpersonen (via Pharos)

Inleiding en doel: Met subsidie van ZonMw is MIND i.s.m. Pharos gestart met een project waarbij we een Bouwsteen ontwikkelen rondom cultuursensitief werken voor zelfregie- en herstelorganisaties (ZHO). De inzet van sleutelpersonen is hier onderdeel van. Doel is om ZHO's te ondersteunen bij het bieden van inclusieve ondersteuning dichtbij huis.

Resultaten 2025:

- Start project 1 september met wervingsactie voor ZHO's.
- Plan van aanpak geschreven voor de komende 2 jaar en een klankbordgroep samengesteld, deels bestaande uit mensen met een migratieachtergrond (aangevuld met deelname vanuit het MEC, NVZH en Trimbos).
- Selectiegesprekken gevoerd (oktober) en keuze voor drie ZHO's (Kiemuur-Tilburg, Eemland-Gooi & Vecht en Stadskamer-Doetinchem) om mee te doen in een pilot.
- 3 trainingsdagen over cultuursensitief werken gedaan (november en december) door de drie ZHO's 3 (trainers: Steunpunt Zelfregie en Herstel Utrecht en Pharos).
- Presentatie gegeven over ons project bij een ZonMw-bijeenkomst.

Bijdragen aan overige projecten en onderzoeken

Ook in 2025 heeft MIND weer deelgenomen aan verschillende projecten en onderzoeken van veldpartijen om het ervaringsperspectief vanuit cliënten en naasten in te brengen. Hieronder is een aantal van deze projecten te vinden.

Betrokkenheid achterban: via deelname in adviesraden, focusgroepen, enquêtes via het MIND ggz-panel, inzet ervaringsdeskundige mede-onderzoeker, etc.

RUN-study

RUN staat voor Reflexive regulation Using Narrative methods. Het doel van het onderzoek is om een vorm van toezicht te ontwikkelen die persoonsgerichte dienstverlening aan kwetsbare mensen, zoals kinderen en jongeren met psychische problemen, verbetert. In 2025 hebben we deelgenomen aan 2 reflexieve sessies van het RUN-onderzoeksproject. Ook hebben we ervaringskennis ingebracht bij de onderzoeksgroep en de promovenda geadviseerd vanuit cliënten en naastenperspectief, onder andere door haar te koppelen aan jongeren belangen- en zelfregie-organisaties.

Integrale ouderenzorg

Het Kennisinstituut Federatie Medisch Specialisten doet onderzoek hoe de zorg voor lichamelijke én psychische klachten bij oudere volwassenen (65+) beter op elkaar kan worden afgestemd. Dit wordt vastgelegd in een handreiking voor zorgverleners. MIND heeft in februari 2025 een focusgroep gehouden waarbij ervaringen van cliënten en naasten zijn verzameld. Momenteel is er een concept handreiking.

Implementatie van blended CGT voor depressie en angst in de reguliere ggz

Dit implementatieproject van het AUMC, in een consortium met VU, GGZ InGeest, Emergis en MIND is gericht op het breder invoeren van blended cognitieve gedragstherapie (bCGT) voor mensen met angst en depressie. Eerder onderzoek toont aan dat bCGT zowel klinisch effectief als kosteneffectief is. In lijn met het IZA-principe '*digitaal, tenzij*' wordt gewerkt aan opschaling van de implementatie tussen najaar 2024 en najaar 2026. MIND heeft in 2025 deelgenomen aan projectgroepbijeenkomsten en advies gegeven aan de projectleiders.

SHIELD

Onderzoek Hydrocortisone as early intervention for PTSD: a double-blind RCT

In het SHIELD-onderzoek wordt in een groot consortium met partners vanuit de spoedeisende hulp, psychiatrie en neurologie onderzocht of toediening van hydrocortison kort na een trauma kan voorkomen dat PTSS ontstaat. MIND is betrokken via een ervaringsdeskundig onderzoeker en een vertegenwoordiger van Naasten Centraal in de kerngroep, die actief meedenken vanuit patiënten- en naastenperspectief. In 2025 is bijgedragen aan de opzet van de studie, zijn stukken voor de medisch-ethische toetsing voorbereid en zijn via het MEC twee geïnteresseerden geworven voor een op te richten ervaringsdeskundigenraad.

Implementatie slaapinterventie

GGZ Centraal wil een bewezen effectieve slaapinterventie inzetten bij hun EPA-cliëntengroep die een indicatie hebben voor een slaapstoornis. Voor dit project heeft MIND 8 interviews gedaan met begeleiders die de interventie hebben gegeven in groepsverband. Hun ervaringen zijn input voor het verfijnen van deze interventie voordat deze breed wordt geïmplementeerd. De resultaten laten zien dat een deel van de doelgroep beter slaapt door deze interventie.

Therapeutische Toepassing Psychedelica (TTP)

De therapeutische inzet van psychedelica in de ggz is een stukje innovatie waarvoor er goedkeuring is gekomen vanuit de Nederlandse overheid. Er mag voor één psychedelisch middel bij één psychiatrische indicatie tot een handelsvergunning gewerkt worden. In 2025 is hiervoor een 'clinical development plan' opgesteld, met daarbij ervaringsdeskundige input. Er is ook verder gewerkt aan de bouw van een nationaal kennisnetwerk; Psynapse. Hierbij zit MIND in de stuurgroep en coördineert de inbreng vanuit het patiënten- en naastenperspectief. Bij het NVvP Voorjaarscongres in april 2025 zijn de resultaten van onze MIND ggz-panel uitvraag gepresenteerd. Onze achterban heeft duidelijk haar behoeften, zorgen en wensen voor onderzoek en implementatie van de inzet van psychedelica in de ggz kenbaar gemaakt. In 2025 is er ook gewerkt aan twee wetenschappelijke artikelen over deze behoeften.

P4Care

In dit consortiumproject wordt onderzocht of farmacogenetisch onderzoek (een 'farmacogenetisch paspoort') leidt tot het voorschrijven van beter passende antidepressiva en wat de kosteneffectiviteit en implementatie-ervaringen zijn. MIND is hierbij betrokken via een ervaringsdeskundig onderzoeker en inbreng van de achterban (o.a. Depressievereniging en ADF-stichting). In 2025 is meegedacht vanuit patiënten- en naastenperspectief over de studieopzet en zijn stukken voor de medisch-ethische toetsing voorbereid. We nemen deel om de ontwikkeling van dit traject nauw te volgen, inclusief de ethische aspecten.

Teachable Moments

Samen met de Coalitie Leefstijl in de zorg is een Handreiking gemaakt voor leefstijlinterventies tijdens de wachttijd op een ggz-behandeling. In maart 2025 is deze gepubliceerd. N.a.v. deze handreiking heeft MIND meegewerkt aan een workshop in september tijdens het Festival voor de leefstijl in Ede. Ook hebben we meegewerkt aan een webinar over leefstijl interventies voor POH-ggz.

Workshop (tijdens het Festival van de Leefstijl in Ede) door MIND i.s.m. de Coalitie Leefstijl in de Zorg over de handreiking 'Leefstijlondersteuning tijdens het wachten op ggz-zorg'

HARMONIE: Hybride afbouwen van antidepressiva in de eerste lijn

Samen met Amsterdam UMC, Nivel, IVM en GGZ inGeest werken we aan de vertaling van de hybride afbouwaanpak van de afbouwpoli van GGZ inGeest naar de eerstelijns zorg. Het doel is om hiermee de begeleiding bij het afbouwen door huisarts, apotheek of POH-ggz te verbeteren. In 2025 verrichtten we een knelpuntenanalyse, mede d.m.v. focusgroepen onder de achterban van MIND, en vertaalden we de digitale modules in Minddistrict en Therapieland naar de context van de eerste lijn, in samenwerking met ervaringsdeskundigen van het MIND Expert Center. Vervolgens is de pilot van start gegaan, waarbinnen de eerste huisartspraktijken zijn gestart met het gebruik van de aangepaste afbouwaanpak.

Huisartsenzorg en wachtlijsten ggz

Samen met Nivel en Trimbos instituut heeft MIND gewerkt aan een onderzoek bij cliënten/ naasten en huisartsen/POH-ggz m.b.t. ervaringen van overbruggingszorg in de huisartspraktijk. Maart 2025 is het rapport en de factsheet "Bruggen slaan en navigeren op weg naar herstel" gepubliceerd.

IV. Preventie

IV.1 Belangenbehartiging en beleid

Het voorkomen van psychische aandoeningen is een grote maatschappelijke opgave. Het is een breed werkterrein, waarbij MIND scherp heeft gekeken waar we het verschil kunnen maken. Onze **kernboodschap** was en is: er moet en kan meer gedaan worden aan terugvalpreventie, vroegsignalering van psychische klachten, behoud van psychische gezondheid en versterken/bevorderen van mentale weerbaarheid. Preventie is effectief en loont, maar valt door tekort aan financiering en urgentiebesef bij beleidsmakers vaak tussen wal en schip. Inzet op preventie vraagt om goede samenwerking en aansluiting tussen – vaak – lokale en regionale partijen, en goede kennisuitwisseling, financiering en andere randvoorwaarden. Uitgangspunt is aansluiting bij de leefwereld van alle burgers die mentaal gezond willen blijven.

Impact in 2025

In 2025 heeft MIND zich actief ingezet voor preventie van psychische problematiek en suïcide, bij jongeren en bij volwassenen – en met resultaat. Met ons werk rondom preventie voor een psychisch gezonde jeugd hebben we bijgedragen aan belangrijke initiatieven om mentale gezondheid bespreekbaar te maken onder jongeren en hen handvatten te geven om met hun mentale gezondheid aan de slag te gaan, zoals In je bol en MIND Young Academy. Bij Kamerleden, belangenbehartigers en professionals hebben we de 'Big 5' –support, wonen, school & werk, inkomen en welzijn– op de agenda gezet als basisvoorwaarden voor een psychisch gezonde jeugd. En in het maatschappelijk debat en media-uitingen over euthanasie bij psychisch lijden onder jonge mensen hebben we aandacht gevraagd voor de impact van berichtgeving en het belang van oog hebben voor de diversiteit aan perspectieven.

Met ons werk rondom leefstijl en suïcidepreventie zijn we ook in 2025 effectief geweest. Binnen de IZA-afspraken om leefstijl te borgen als integraal onderdeel van de zorg heeft MIND het cliëntenperspectief ingebracht en bij diverse actoren op de agenda gezet. Op het vlak van suïcidepreventie heeft MIND bijgedragen aan de ruimte voor gesprek over de doodswens en de inbreng van het patiënten- en naastenperspectief in richtlijnontwikkeling.

Suïcidepreventie

Op dit thema werken we nauw samen met 113, Stichting Suïcide Preventie Centrum en Stichting Aurora. We nemen deel aan projecten van de Landelijke Agenda Suïcidepreventie en sluiten aan bij nieuwe onderzoeksaanvragen op dit thema. De Landelijke Agenda-projecten zijn op stoom en lopen in 2025 door. MIND is daarnaast nauw betrokken bij het medisch-ethische debat over euthanasie bij ernstig psychisch lijden, zie hierboven. We hebben een werkgroep met ervaringsdeskundigen uit onze achterban die actief inbreng levert bij de landelijke overheid in diverse maatschappelijke organisaties en landelijke netwerken. Daarnaast zal de Wet integrale suïcidepreventie in werking treden. Tot slot is MIND betrokken bij de Coalitie Nabestaandenzorg Suïcide.

Ambitie

Preventie voor een psychisch gezonde jeugd

Trekker: leden van de expertcommissie jeugd. Zij zijn afkomstig vanuit Landelijke Oudervereniging Balans, WEET, ExpEx, Plusminus, NVA, MIND Naasten Centraal en Stichting Kernkracht.

Dit onderdeel is sinds 2023 grotendeels belegd bij MIND Us. In 2025 hebben we samen met MIND Us en zes partijen uit het veld een digitaal platform opgezet voor jongeren met vragen over mentale gezondheid of beginnende psychische klachten: **In je bol**.

De lancering van platform 'In je bol', oktober 2025

Daarnaast hebben we vanuit de MIND Young Academy lessen gegeven over mentale gezondheid op scholen. Dit doen we in samenwerking met Diversion. Onze peer educators, jongeren met ervaringskennis in de ggz, worden opgeleid om deze gastlessen te verzorgen. Deze worden al jaren hoog gewaardeerd door de scholen die deze lessen afnemen.

We hebben in onze belangenbehartiging ook meermaals de Big 5 genoemd als basisvoorwaarden die op orde moeten zijn voordat jongeren met jeugdhulp worden losgelaten, maar ook dat aandacht voor de Big 5 nodig is om te voorkomen dat jongeren psychische problematiek krijgen of dat psychische problemen verergeren. Tijdens een rondetafelgesprek, georganiseerd vanuit de Big 5 coalitie, hebben we vanuit MIND (Kamer Familie- en Naastenraden en

Kamer Cliëntenraden), belangenbehartigers en professionals in het jeugdveld hierover geïnformeerd. Hiervoor hebben we goede voorbeelden genoemd zoals het Bouwdepot en de JIM-aanpak. JIM staat voor 'Jouw Ingebrachte Mentor', en kan bijvoorbeeld een oom, tante, vriend of buurvrouw zijn, die als steunfiguur en vertrouwenspersoon fungeert. Voor het Bouwdepot zijn we eind 2025 ook aangesloten om samen met hen en andere partijen (Valente, NJR, Jeugdzorg Nederland, NvvK) lobby te voeren dat iedere gemeente een bouwdepot krijgt.

In 2024 en 2025 is er in verschillende media ophef geweest over **euthanasie** bij psychisch lijden onder jonge mensen. Wij hebben steeds aandacht gevraagd voor de impact van deze berichtgeving op de mensen om wie het gaat en voor ruimte om te kunnen spreken over een doodswens. We hebben het thema ook met onze lidorganisaties (waaronder ExpEx) besproken. We hebben de verschillende zienswijzen en meningen van onze achterban gehoord en proberen de gehele breedte vanuit het patiënten- en naastenperspectief van dit thema mee te nemen naar de verschillende gesprekstafels en samenwerkingsverbanden.

Ambitie

Preventie-agenda op basis van data en kennis

Suïcidepreventie volwassenen

Trekker: leden van de werkgroep suïcidepreventie. Zij zijn afkomstig van Ypsilon, NVA, MIND Kamer familieraden, Stichting Aurora, Stichting KEA, Stichting Suïcide Preventie Centrum

2025 was, zoals al eerder in dit verslag aangegeven, een overgangsjaar, omdat er in het nieuwe meerjarenbeleidsplan andere prioriteiten zijn gesteld qua belangenbehartiging. Het thema suïcidepreventie komt als prioriteit bij het beleidsteam te vervallen. Er is dus in 2025 op veel plekken afscheid genomen, we hebben nog aan een aantal suïcidepreventie-projecten en aan het afscheid van de Landelijke Agenda Suïcidepreventie III bijgedragen. Verder hebben we ons vooral ingezet op het gebied van ruimte creëren voor het gesprek over de doodswens. Dit is onder meer in een samenwerkingsverband met VWS en het 'brede veld' uitgevoerd. Wij hebben geconstateerd dat er behoefte is aan een 'sociale kaart' waar vanuit het medisch domein naartoe verwezen kan worden als het gaat om gespreksruimte bij het worstelen met het leven en de dood. De zelfregie- en herstelorganisaties en de geestelijk verzorgers zouden hier een actieve rol in kunnen oppakken.

Voorts is er gewerkt aan twee richtlijnherzieningen: Suïcidaliteit en Levensbeëindiging op verzoek van patiënten met een psychische stoornis, beiden van de NVvP. De richtlijn Suïcidaliteit hebben we vanuit MIND niet geautoriseerd, maar we hebben wel verbinding gehouden met de werkgroep. Er zijn in 2025 een webinar en een congres georganiseerd over deze herziene richtlijn suïcidaliteit, hieraan hebben wij bijgedragen met uitleg over wat er vanuit patiënten en naasten van belang is.

Leefstijl in de psychiatrie

Vanuit de IZA-gelden is een coalitie 'Leefstijl in de zorg' opgezet, die zich bezighoudt met het borgen van leefstijl als integraal onderdeel van de zorg. MIND was aangesloten bij het 'Team Patiënten' en neemt op directieniveau ook deel aan de stuurgroep van deze coalitie, om het ggz-perspectief in te brengen. Vanuit het Team Patiënten heeft MIND zich in 2025 onder meer beziggehouden met een handreiking '[Teachable moment wachtlijst voor de ggz](#)'. We hebben daarnaast bijgedragen aan webinars en congressen hierover. Er is in 2025 onderzoek verricht onder onze achterban naar hun meningen en behoeften m.b.t. leefstijl.

Samenwerking met MIND Us en de Gezonde Generatie

Preventie van psychische klachten begint bij de (vroegste) jeugd, bij tieners en jongvolwassenen en hun gezin. De activiteiten op dit terrein heeft MIND belegd bij MIND Us en via onze deelname aan het programma 'De Gezonde Generatie' van de SGF. We voerden in 2025 periodiek overleg om de activiteiten van MIND, MIND Us en de GG (Gezonde Generatie) onderling af te stemmen zodat ze elkaar versterken.

IV.2 Kennis-, innovatie- en onderzoeksprojecten binnen het domein preventie

SAS-ggz: Systematische Aanpak Suïcidepreventie

Betrokken achterban: Leden van de werkgroep suïcidepreventie: Aurora, Suïcide Preventie Centrum

Inleiding en doel: De Systematische Aanpak Suïcidepreventie (SAS GGZ) is een initiatief van de derde Landelijke Agenda Suïcidepreventie, gericht op het bevorderen van richtlijnconform werken in de geestelijke gezondheidszorg (ggz) om suïcidaliteit te verminderen. Vijf instellingen werkten samen aan dit project om materialen te ontwikkelen, inzichten te verzamelen en wetenschappelijk onderzoek te verrichten. Het werken met ervaringsdeskundigheid en beleid voor het samenwerken met naasten waren hoofdonderwerpen van dit project.

Resultaten 2025:

- De ervaringsdeskundigen van Aurora en het Suïcide Preventie Centrum hebben bij de verschillende organisaties workshops verzorgd over samenwerken met naasten bij suïcidaliteit.
- Er zijn factsheets gemaakt over de inzet van ervaringsdeskundigheid en het samenwerken met naasten.
- Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd waarin er volop kennis is uitgewisseld tussen onderzoekers, zorgprofessionals, mangers en patiënten- en naastenvertegenwoordigers.
- Er is een webinar georganiseerd waarin de MIND-medewerker heeft gesproken over de passages in de richtlijn die vanuit het patiënten- en naastenperspectief belangrijk zijn.

Project EVAneMENT

Betrokken achterban: 2 cliëntonderzoekers vanuit MIND en achterban zijn actief betrokken, en worden gevoed via klankbordgroep met achterbanleden

Inleiding en doel: Steeds meer jongeren in Nederland kampen met mentale gezondheidsproblemen. Factoren als prestatiedruk en slaapproblemen spelen mogelijk een rol, maar de onderlinge samenhang en impact op mentale gezondheid zijn nog onvoldoende duidelijk. Ook ontbreekt een methode om het effect van beleid gericht op verbetering van jongerenwelzijn goed te kwantificeren. In dit RIVM-project wordt een simulatiemodel ontwikkeld ter ondersteuning van beleidskeuzes rond publieke mentale gezondheid. Het doel is het ontwikkelen van evaluatiemodellen voor preventiebeleid, zodat beleidsafwegingen beter kunnen worden onderbouwd. De focus ligt op het effect van preventie bij jongeren op het ontstaan van mentale aandoeningen op latere leeftijd. Het zogeheten 'health impact model' omvat ook een (gezondheids-)economische module. Twee hoofdvragen staan centraal: (1) wat is de samenhang tussen determinanten en mentale (on)gezondheid en (2) hoe kunnen deze verbanden worden gekwantificeerd in een beleidsrelevant rekenmodel? MIND brengt het ervaringsperspectief in bij de projectgroep en in de ontwikkeling van het model. Dat is nieuw in deze tak van onderzoek, en MIND heeft als belangrijkste taak geleerde lessen rond participatief modelleren vast te leggen voor volgende toekomstige projecten.

Resultaten 2025:

- Versterking van ervaringskennis via deelname aan projectgroep en overleg met promovendi.
- Bijdrage via inzet ervaringsdeskundigen en klankbordgroep aan doorontwikkeling conceptueel model, keuzes voor variabelenselecties in databestanden, vragenlijstselectie en test voor de gezondheid-economische waarderingstudie om inzicht te krijgen in mentale gezondheid van jongeren.
- Tussentijdse evaluatie van de participatie vanuit ervaringskennis uitgevoerd via interviews met promovendi en promotoren.
- Concept raamwerk voor 'handreiking participatie vanuit ervaringsperspectief in participatief modelleren' (eindproduct werkpakket MIND) ontwikkeld en getoetst met projectgroep en promovendi. Dit raamwerk wordt in 2026 gevuld.

Project Implementatie netwerkaanpak depressie

Betrokken achterban: Depressie Vereniging, patiënten in de huisartsenzorg (interviews)

Inleiding en doel: De insteek was om de door MIND ontwikkelde netwerkaanpak voor depressiepreventie in de praktijk te toetsen en door te ontwikkelen. In de regio Arnhem-Nijmegen is hiervoor een pilot rondom de netwerkaanpak en het verkennend gesprek gemonitord, met als doel inzicht te krijgen in hoe netwerkzorg bijdraagt aan passende, tijdige en minder gemedicaliseerde ondersteuning.

Resultaten 2025:

- Er is een eindrapportage opgesteld en een digizine over somberheid en depressie ontwikkeld en breed verspreid.
- Er is een factsheet gemaakt met uitkomsten en aanbevelingen voor vervolgonderzoek en implementatie (breed verspreid).
- De resultaten laten zien dat een brede netwerkaanpak bijdraagt aan betere triage en passende zorg: een deel van de patiënten kreeg een ander, vaak passender advies dan een reguliere ggz-verwijzing. Samenwerking tussen huisarts, ggz en sociaal domein biedt kansen voor kortere wachttijden en juiste zorg op de juiste plek.
- Inzet van ervaringskennis bleek hierbij van duidelijke meerwaarde, onder meer door normalisering, erkenning en versterking van laagdrempelige ondersteuning.

WAT ALS SOMBERHEID NIET (VANZELF) OVERGAAT?

Bruikbare tips, tools en informatie over somberheid, depressieve gevoelens en depressie

Onderzoek: Samen Sterk aan de Start

Betrokken achterban: Structurele aanstelling ervaringsdeskundige MIND-onderzoeker, deelnemers worden betrokken via focusgroepen en via vragenlijsten, achterban MIND Platform via ggz-paneluitvraag

Inleiding en doel: Deze pilot onderzocht een zorgpad voor betere zorg voor ouders en kinderen rondom de geboorte in de regio Amsterdam, waarbij ziekenhuiszorg, geestelijke gezondheidszorg en Infant Mental Health samenwerken. Het zorgpad richt zich op het bieden van vroege hulp voor de mentale gezondheid van ouders en de band met hun (ongeboren) kind. Regelmatige afstemming tussen zorgverleners en ouders is hierbij van groot belang.

Resultaten 2025:

De resultaten laten zien dat vrouwen die het zorgpad doorlopen minder last hebben van mentale klachten en een verbeterde relatie met hun kind gaan ervaren. De brede samenwerking tussen de verschillende zorgprofessionals wordt als zeer waardevol ervaren en draagt bij aan de effectiviteit van de zorg. Het is belangrijk om deze samenwerking verder te verbeteren en deze zorg voor ouders en kind toegankelijk te houden. Dit kan de zorgervaring voor ouders en kinderen verbeteren en bijdragen aan de gezondheid van toekomstige generaties.

Use the MoMentUm: het bespreken van kinderwens in de ggz

Betrokken achterban: Structurele aanstelling ervaringsdeskundige MIND-onderzoeker, presentaties bij lidorganisaties MIND

Resultaten 2025:

MIND en OLVG hebben de afgelopen jaren samen onderzoek gedaan naar kinderwens en gezinsplanning bij psychische kwetsbaarheid. Dankzij een implementatiesubsidie van ZonMw konden wij in 2025 en 2026 onze kennis, materialen en gesprekstools delen bij verschillende ggz-organisaties en geïnteresseerde patiënten- en naastenorganisaties.

Thriving Teens

Dit effectonderzoek richt zich op stress, slaap en schermgebruik bij kinderen in de pre-adolescente fase (9-12 jaar) in Amsterdam. MIND denkt mee over jongerenparticipatie en belangrijke en noodzakelijke verbeteringen in de regio Gaasperdam, en vertegenwoordigt de stem van de jongere.

SAVE

Amsterdam UMC wil in samenwerking met InGeest, GGZ Arkin en GGZ Rivierduinen komen tot een digitaal veiligheidsplan voor mensen die een suïcidepoging hebben gedaan en hiervoor opgenomen zijn geweest. Het is een preventie-app waarmee ze willen voorkomen dat iemand opnieuw een poging gaat doen. MIND heeft in de periode augustus en september 7 focusgroepen gehouden met mensen die zelf ervaring hebben met suïcide en met nabestaanden / naasten. Hun ervaringen, tips en aanbevelingen zijn belangrijk om mee te nemen in de ontwikkeling van deze app. De app is momenteel nog in ontwikkeling.

Stresspanel

In 2024 en 2025 zijn wij opgetrokken met onderzoekers vanuit Amsterdam, Utrecht, Nijmegen en Maastricht in een kleine kwalitatieve (Delphi) studie om consensus te creëren over de manier waarop stressonderzoek bij patiënten gedaan dient te worden. Leden van ons referentenpanel en ons MIND ggz-panel hebben hier in groten getale aan meegedaan. In drie rondes is er consensus bereikt. Deze staat omschreven in een wetenschappelijk artikel met daarbij een mooie handreiking voor stress onderzoekers. Het werk is terug te vinden via deze link: [Laboratory stress research in psychiatric and neurological populations: toward a consensus guideline - ScienceDirect](#)

MHQoL_Y

Wetenschappers in Rotterdam (ESHPM – EUR) werken aan een vragenlijst voor het meten van kwaliteit van leven bij kinderen en jongeren (8-18 jaar), de Mental Health Quality of Life for Youth (MHQoL-Y) op basis van de bestaande Mental Health Quality of Life (MHQoL). Vorig jaar heeft de psychometrische evaluatie en validatie van het instrument plaatsgevonden in de algemene populatie. Ook zijn er voorbereidingen getroffen om komend jaar het ggz-panel te betrekken voor de gedetailleerde vraag, welk van de 2 instrumenten nu het best in te zetten is voor jongeren 16-18 jaar.

Jeugdtrauma Platform

In samenwerking met Amsterdam UMC en Augeo is www.jeugdtrauma.nl gelanceerd. Ervaringsdeskundigen hebben meegelezen en input gegeven. Het is een site om betrouwbare informatie goed vindbaar te maken, een plek van (h)erkenning voor mensen met jeugdtrauma zelf en vol inspiratie om eerste stappen richting herstel te zetten. Het framework, c.q. het begin is gerealiseerd; verdere invulling wordt gedaan in de loop van de tijd, mét medewerking van ervaringsdeskundigen.

2. Informatievoorziening

MIND verzamelt relevante informatie en verspreidt deze onder de lidorganisaties en brede achterban. Dit doen we door middel van onze website, nieuwsbrieven, social media en andere communicatietools. Daarnaast zetten we ook enquêtes, peilingen en meldacties uit onder onze achterban om (ervarings-)kennis op te halen.

Beleidscommunicatie en voorlichting

Voor elk van onze ambities geldt dat de lobbybrieven en andere producten worden omgezet in een nieuwsbericht dat wordt gedeeld via onze website, nieuwsbrieven en social media. Daarvan gaat gemiddeld 25% in de vorm van een persbericht naar de media.

In 2025 kozen we een aantal onderwerpen die we uitgebreider onder de aandacht van het algemene publiek en de media brachten. Door per onderwerp te kijken hoe we de informatievoorziening het meest passend vormgeven (brief, rapport, filmpje, infographic etc.), genereren we maximale impact. We benutten daarbij verschillende instrumenten:

- Onderzoek uitvoeren (vanuit het perspectief van cliënten/naasten)
- Ervaringsverhalen ophalen
- Petitie of demonstratie organiseren
- Nieuwe invalshoek/oplossing inbrengen
- Organiseren van een werkbezoek of persbezoek
- Opinieleiders inzetten om onze boodschap te versterken en verspreiden

Als belangenbehartiger zijn wij achter de schermen actief op vele fronten. In 2025 maakten wij dit zichtbaar door:

- De website mindplatform.nl te optimaliseren
- Inzet social media en nieuwsbrieven
- Creatie nieuwe content
- Ondersteunen van communicatie door de beleidsadviseurs zelf

Meldacties

Zowel MIND als de lidorganisaties hebben behoefte aan signalering met betrekking tot wensen en knelpunten van cliënten en hun naasten. Op specifieke thema's worden vragenlijsten uitgezet waarbij cliënten en hun naasten worden opgeroepen hun ervaringen te melden. De meldacties worden bij voorkeur uitgezet in samenwerking met lidorganisaties.

In 2025 zijn we verdergegaan met de resultaten van onze meldactie over autonomie bevorderend beleid in 2024. Zo hebben we samen met de NVvP, de Nederlandse ggz, de V&vN en het NIP een goed bezochte bijeenkomst georganiseerd voor professionals en ervaringsdeskundigen om een netwerk op te richten. Dit netwerk bestaat op dit moment uit zo'n 30 professionals en ervaringsdeskundigen die hun krachten hebben gebundeld, om de zorg voor cliënten die te maken krijgen met autonomie bevorderend beleid te verbeteren en te komen tot een landelijke richtlijn. Er is verschillende keren verwezen naar het rapport over autonomie bevorderend beleid in de media.

Zoveel mensen, zoveel ervaringen, zoveel meningen. Foto: Jan-Evert Zondag

MIND ggz-panel

Het MIND ggz-panel wordt ingezet voor het verzamelen van ervaringen en wensen van cliënten en naasten op het gebied van zorg en het dagelijks leven van mensen met psychische kwetsbaarheid. De uitkomsten van de onderzoeken vormen input voor de belangenbehartiging. Er worden ook paneluitvragen gedaan in het kader van wetenschappelijke onderzoekssamenwerkingen. Er zijn iets meer dan 3900 panelleden.

In 2025 zijn de volgende vragenlijsten uitgezet:

1. Gegevensuitwisseling in de ggz (januari)
2. Onderzoek naar behoefte aan leefstijlondersteuning (februari/maart)
3. Zeggenschap over jouw medische gegevens in de zorg in samenwerking met Patiëntenfederatie Nederland (juni/juli)
4. Het verbeteren van zorg rond de geboorte (juli/augustus)
5. Gebruik van AI om te praten over psychische klachten (september)
6. Bewegen en mentale gezondheid (oktober)
7. Onderzoek naar taakherschikking in de arbozorg in samenwerking met Patiëntenfederatie Nederland (november)

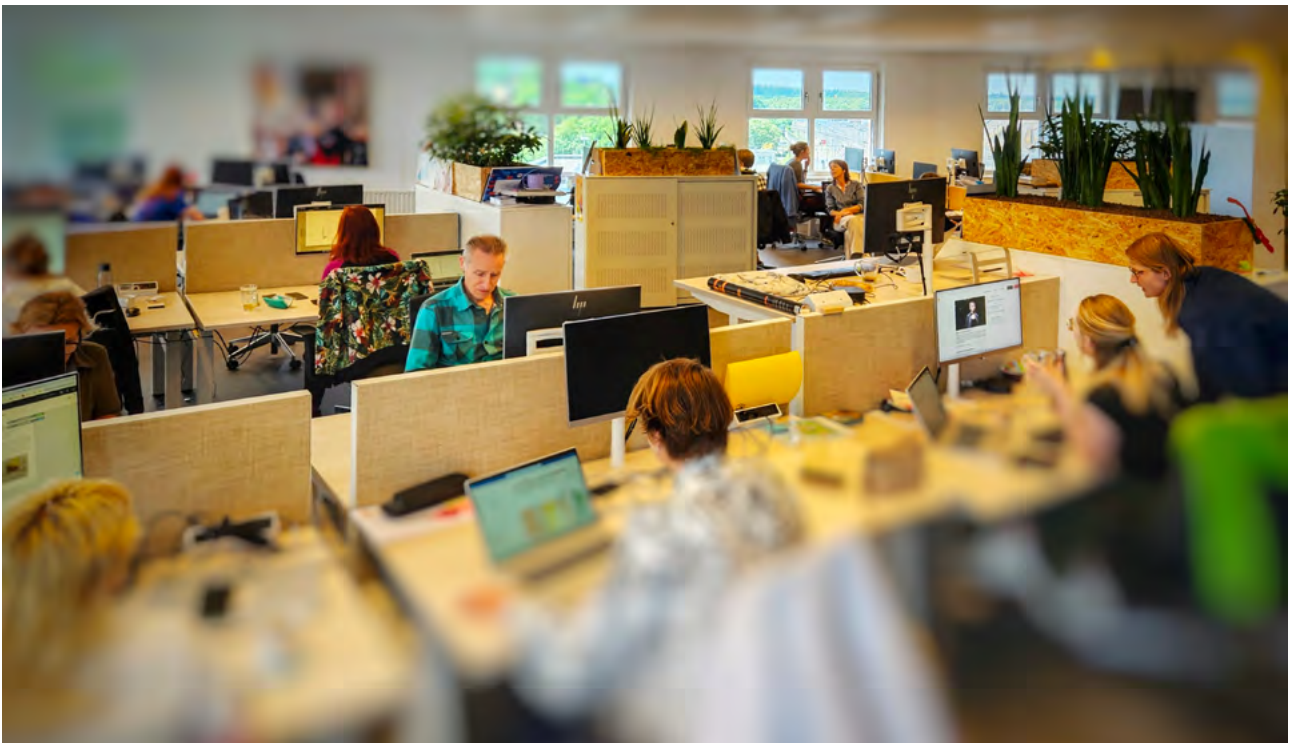
Daarnaast zijn er oproepen voor deelname focusgroepen uitgezet:

- Meedenken over goede begeleiding bij het afbouwen van antidepressiva. In samenwerking met Amsterdam UMc en GGZ inGeest (januari)
- Onderzoek naar ervaringen met langdurige zorg (Wlz) ism het Bureau HHM (oktober)

De leden van het MIND-panel hebben tweemaal een nieuwsbrief met informatie over afgeronde, lopende en komende onderzoeken ontvangen met links naar de verschenen rapporten. Hierin stond ook een oproep voor deelname aan een interview voor Zorg+Welzijn over rouw bij het niet krijgen van kinderen en een oproep tot deelname aan de externe vragenlijst 'Onderzoek naar psychedelicum psilocybine bij depressie' (in samenwerking met UMC Utrecht of UMCG (Groningen)).

Communicatie met onze lidorganisaties

Er is een ledentevredenheidsonderzoek gehouden, waarbij de uitkomst was dat de lidorganisaties over het algemeen tevreden zijn over MIND. Echter kwam hier ook uit naar voren dat men het online ledenplatform niet gebruiksvriendelijk vond. Na zorgvuldig overwegen en uitvragen is er eind 2025 besloten om met dit ledenplatform te stoppen. In 2026 zal er gezocht worden naar een vriendelijker en werkbaar alternatief. Besloten is om elke 2 jaar een tevredenheidsonderzoek te houden onder de leden van MIND. Om de communicatie met de lidorganisaties in de tussentijd wel duidelijk en actueel te houden, zijn we met een wekelijkse mail gestart. Elke donderdag worden alle lidorganisaties op de hoogte gebracht van de belangrijkste ontwikkelingen in de sector. Daarnaast ontvangen ze ook maandelijks de Platform-nieuwsbrief met actuele ontwikkelingen bij MIND.

Overzichtsfoto van het bureau van MIND in Amersfoort

3. Collectieve ervaringskennis versterken

Binnen MIND werken we als één groep waarbij we in onze activiteiten onze krachten zoveel mogelijk bundelen om elkaar te versterken. Omdat we wel twee juridische eenheden zijn, heeft elk onderdeel haar eigen jaarverslag. De highlights daaruit publiceren we in een digizine, ons 'publieksjaarverslag'.

Verenigingsmanagement

Voor het versterken van de leden en hun achterban werkt MIND aan het optimaliseren van de ledencommunicatie en (het vergroten van) onderlinge samenwerking. In 2025 zijn we het jaar begonnen met de onderhandelingen van het AZWA. Om de belangen van de lidorganisaties hierin mee te nemen, werd er voor de lidorganisaties elke twee weken een webinar georganiseerd. Er zijn daarnaast kennismakingsgesprekken gevoerd met verschillende lidorganisaties. In september is er een ledenbijeenkomst georganiseerd waarbij ook INVOLV en BovenJan ruimte hebben gekregen om een presentatie te houden. Dit om de lijnen korter te maken en elkaar beter te kunnen vinden.

Om een lidmaatschap bij MIND laagdrempeliger te maken is er tijdens de ALV in september een voorstel gedaan om te gaan werken met staffels (wie meer vermogen heeft, betaalt meer). Ook is er nu de mogelijkheid gecreëerd om het eerste jaar een aspirant lidmaatschap aan te gaan.

Na de ALV in december werd er aansluitend een kerstborrel gehouden.

MIND Expert Center

De inzet van ervaringskennis is vanzelfsprekend in de activiteiten van MIND. In het licht van 'passende zorg' vanuit het IZA en andere complexe uitdagingen, neemt de vraag naar ervaringskennis bij de vormgeving van zorg en ondersteuning in de ggz, het sociaal domein en bij (arbeids)participatie toe, zowel in aantallen als in complexiteit. Denk aan inbreng van het ervaringsperspectief in zorgstandaarden, richtlijnen, wetstrajecten, beleidsvorming, onderzoek en opleidingen tot zorgprofessional. Allemaal activiteiten waar MIND en haar achterban bij betrokken zijn. De toegenomen vraag naar het ervaringsperspectief zorgt voor overvraging, waardoor behoefte is aan zowel meer menskracht als ook steeds meer kennis en kunde om het ervaringsperspectief goed naar voren te brengen. Tegelijkertijd is er veel kennis en kunde in de achterban van MIND aanwezig. Om duurzaam op deze toenemende vraag in te kunnen spelen, is het van belang de krachten uit de cliënten- en naastenbeweging te gaan bundelen. Zo kunnen steeds meer mensen helpen het ervaringsperspectief in te brengen.

MIND heeft daarom het MIND Expert Center (MEC) ontwikkeld. Het MEC dient als infrastructuur om ervaringskennis duurzaam en deskundig in te zetten. Het MEC heeft daarvoor drie pijlers: (1) versterken van het aanbod van ervaringskennis via goed vrijwilligersmanagement, begeleide inzet en talentontwikkeling in een gastvrije en lerende community; (2) passend

inzetten van ervaringskennis via matches van vragen uit het veld vanuit overheidsinstanties, onderzoeksgroepen, kennisinstituten, opleidingsinstellingen en veldpartijen met mensen met specifieke ervaringskennis en vaardigheden; en (3) vergroten van de vraag en waardering van ervaringskennis via kwartiermaken richting veldpartijen.

In 2025 hebben we enerzijds het fundament van het MEC verder verstevigd en doorontwikkeld en anderzijds ingezet op meer verbinding tussen de leden en de mensen die actief zijn binnen het MEC (de MExperts). Zo hebben we op basis van praktijkervaringen een verbeterslag gemaakt in onze interne werkprocessen. Verder hebben we verschillende activiteiten ondernomen om de binding tussen het MEC en de MExperts en MExperts onderling te versterken. We hebben daartoe individuele gesprekken gevoerd met MExperts en MExperts meer betrokken bij de ontwikkeling van het MEC. Voor de uitwisseling en onderlinge verbinding van MExperts organiseerden we in 2025 twee MExpertdagen, waarbij we MExperts een steeds grotere rol geven in de organisatie en vormgeving.

MExperts (MIND Ervaringsdeskundigen van het MEC) in gesprek met bezoekers van het Van Goghmuseum in Amsterdam, oktober 2025

In totaal verwerkten we in 2025 vanuit het MEC 105 aanvragen voor de inzet van ervaringskennis. Doordat het MEC intern steeds zichtbaarder wordt, zien we ook een toename in aanvragen voor de inzet van ervaringskennis vanuit beleidsadviseurs van MIND en via hen komen ook opdrachten binnen van overheden en andere samenwerkingspartners. Daarnaast krijgt ook de samenwerking met leden en het MEC meer vorm. Een goed voorbeeld is een vraag van lidorganisatie Plusminus om een voorlichting/gastles over bipolaire stoornissen over te nemen omdat zij tijdelijk geen regionale capaciteit hadden. Verder werd ook de eerste stap gezet in het verbinden van MExperts en de leden, door de leden die actief zijn in de verschillende verenigingsonderdelen van MIND uit te nodigen voor de MExpertdagen.

Samenwerkingsverbanden

De vereniging MIND Platform bestaat uit landelijk en regionaal werkende patiënten- en familieorganisaties en cliënten- en familie-/naastenraden. Elke organisatie heeft een unieke propositie en een wens tot samenwerking om (collectieve) doelen te bereiken. In deze samenwerking staat de verbinding tussen de landelijke en regionale thema's en organisaties voorop. Ons MIND-bureau vervult binnen de beweging MIND een spilfunctie.

Om de samenwerking te faciliteren en verder uit te bouwen, investeerde MIND ook in 2025 in verenigingsmanagement. Vanuit het landelijk bureau van MIND werkten we aan adequate samenwerking met en tussen de achterban en ontwikkelden we (innovatieve) activiteiten om dat mogelijk te maken, te vergemakkelijken en nieuwe leden te verwelkomen. Hieronder geven we een korte toelichting op de verschillende onderdelen van de Vereniging MIND Platform.

Versterking medezeggenschap cliënten- en naastenraden

We werken continu aan de versterking van de stem van de patiënt, cliënt en naaste in de regio, en aan de verdere professionalisering van de cliënten- en familie-/naastenraden. Deze zijn binnen MIND Platform verenigd in de zogenaamde 'Kamers'. De respectievelijke kerngroepen van de Kamers hebben stemrecht in de ALV van MIND Platform. Ook zetten we ons in voor het opzetten van een regionale structuur voor een betere verbinding tussen de landelijke en regionale belangenbehartiging. Dit laatste krijgt nu vorm in de opzet van het MIND-huis voor regionale beleidsparticipatie. De raden van MIND en de regionale organisaties zijn hier nadrukkelijk voor uitgenodigd om deel te nemen –een aantal doet dit ook– en dit wordt uitgebreid in 2026.

De Kamer Cliëntenraden richt zich met name op de verbinding en kennisuitwisseling tussen de leden onderling, maar ook met het bureau van MIND. De Kamer kent een kerngroep met vijf leden die dit bevordert en bewaakt. De kerngroep is zes maal bij elkaar geweest. Voor de verbinding en kennisuitwisseling worden zogenoemde themabijeenkomsten georganiseerd. Hier worden meestal twee thema's behandeld. In 2025 waren er drie online themabijeenkomsten en twee live bijeenkomsten. Gemiddeld nemen er 25 mensen deel. Leden van de kerngroep nemen ook deel in het overleg over de lopende evaluatie van de Wmcz2018. Hierin trekken we nauw op met organisaties als LOC, LSR en Kansplus.

De Kamer Familie- en Naastenraden richt zich op de belangenbehartiging voor familie- en naastenraden, in nauwe afstemming met het bureau van MIND. Het streven naar een wettelijke status is belangrijke doelstelling en is ook opgenomen in het MJB van MIND. De kerngroep vervult hierin een belangrijke stimulerende en bewakende rol en kwam in het afgelopen jaar acht keer bijeen. Daarnaast organiseerde de Kamer twee contactdagen en één conferentie, met circa 40 deelnemers. Deze bijeenkomsten stonden in het teken van ontmoeting, uitwisseling en inhoudelijke verdieping. Ook vond er regelmatig overleg plaats met de Nederlandse ggz over de positie van familie- en naastenraden. Tot slot is de introductiecursus voor nieuwe leden van familie- en naastenraden afgerond, zodat nieuwe leden beter worden voorbereid c.q. ondersteund in hun rol.

4. Organisatie MIND

Organisatiestructuur

De Vereniging MIND Platform Psychische Gezondheid (sinds 2006) is de landelijke koepel van meer dan honderd cliënten-, familie- en zelfregieorganisaties, evenals medezeggenschapsraden in Nederland. Binnen de vereniging zijn 23 landelijke aandoening-specifieke lidorganisaties vertegenwoordigd in de Algemene Ledenvergadering (ALV). Daarnaast kent de vereniging een Regiokamer, Kamer Familie- en Naastenraden en Kamer Cliëntenraden, die eveneens vertegenwoordigd zijn in de ALV.

MIND Platform werkt nauw samen met Stichting MIND, een fondsenwervende organisatie die zich richt op publieksvoorlichting en bijdraagt aan de mentale gezondheid op lange termijn door middel van onderzoek en innovatie. De MIND Hulplijn (voorheen MIND Korrelatie) maakt deel uit van Stichting MIND en biedt anonieme hulp aan jaarlijks circa 18.000 mensen met vragen over psychische en psychosociale problemen.

Naast de formele structuren zijn er talloze informele contacten die de MIND-beweging ondersteunen. MIND als beweging betekent dat anderen uitgenodigd worden om actief mee te doen, zowel individuen als organisaties. MIND werkt graag samen met iedereen die zich inzet voor een psychisch gezonde samenleving.

Expertcommissies en werkgroepen

We hebben drie expertcommissies die verbonden zijn aan de inhoudelijke speerpunten van het (vorige) Meerjarenbeleidsplan: Jeugd, Kwaliteit van Leven en Kwaliteit van Zorg. Daarnaast zijn er een groot aantal werkgroepen actief binnen de Vereniging, die thematisch zijn of waren gegroepeerd rond bijvoorbeeld suicidepreventie, participatie, eHealth en data. Het merendeel van de mensen in de expertcommissies en werkgroepen komt uit onze lidorganisaties. Soms sluiten ervaringsdeskundigen zich op persoonlijke titel aan bij een werkgroep of expertcommissie. In lijn met het nieuwe meerjarenbeleid zullen we gaan bekijken in hoeverre we in de toekomst invulling willen geven aan deze commissies en werkgroepen. In 2025 waren de meeste nog actief.

Directie

MIND Platform is een vereniging die bestuurd wordt door een directeur met een door het bestuur vastgestelde taak. De directeur voert het beleid uit dat door het bestuur is vastgesteld en goedgekeurd door de ALV. Het bestuur bestaat uit minimaal vijf leden en wordt benoemd door de ALV. De directeur stuurt de vier teammanagers aan en vormt samen met hen en het bestuursbureau het Managementteam. Mevrouw dr. Dienne Bos is sinds 1 juni 2023 directeur van de vereniging MIND Platform. Daarnaast is Bos ook directeur/bestuurder van de Stichting MIND. Zij heeft een fulltime aanstelling voor onbepaalde tijd. Dienne Bos wordt voor 39% doorbelast aan de vereniging MIND Platform. Salariëring en inschaling van de directiefunctie zijn volgens de richtlijnen voor bezoldiging van bestuurders/directeuren van Goede Doelen Nederland en de CAO Welzijn. Mevrouw Bos heeft geen nevenfuncties.

Het managementteam van MIND in 2025

Medewerkers en HR-management

Personeelsbestand

Op 31 december 2025 had MIND Platform 33 medewerkers in dienst, verdeeld over 24,72 fte. 7 van de 33 medewerkers hadden een tijdelijk contract. Daarnaast werden externe medewerkers, (vaak) zzp-ers, in ingezet op projecten en taken vanuit ervaringskennis en/of specifieke kennis op een thema.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2025 was 7,8%, hetgeen een lichte daling is ten opzichte van 8,6% in 2024. Deze daling kan voornamelijk worden toegeschreven aan (deel) herstelmeldingen van langdurige verzuimdossiers. Daarnaast wordt er meer nadruk gelegd op een andere benadering van verzuim. We kijken daarbij altijd naar maatwerk, zoals herverdeling van werkzaamheden en het inzetten van het loopbaanbudget voor tijdelijke arbeidsduurverkortung. Deze aanpak heeft bijgedragen aan het lagere verzuimpercentage. Verder is er extra capaciteit ingezet door externe krachten in te huren, zodat de werkdruk binnen beheersbare grenzen blijft. Werkdruk blijft echter een voortdurend aandachtspunt.

Strategisch HRM

In 2025 heeft MIND Platform een nieuw meerjarenbeleidsplan vastgesteld. Dat betekent dat ook de HR-strategie aangepast wordt. De nieuwe HR-strategie ondersteunt het behalen van de doelstellingen van de organisatie en richt zich op ontwikkeling, het versterken van de organisatiecultuur, het begeleiden van veranderingen en het anticiperen op toekomstige ontwikkelingen. Een essentieel onderdeel van dit beleid is het centraal stellen van medewerkers. Dit betekent dat er wordt ingezet op het benutten van kernkwaliteiten, het stimuleren van professionele ontwikkeling en het optimaliseren van inzetbaarheid. Hieronder worden enkele belangrijke aspecten kort uitgelicht.

Aannamebeleid / Instroom - uitstroom 2025

Het uitgangspunt bij elke wervingsprocedure is dat sollicitanten worden uitgenodigd die voldoen aan de functie-eisen, ongeacht hun achtergrond. Afhankelijk van de functie kan het ook specifiek gevraagd worden om kandidaten met ervaringsdeskundigheid, wat vaak succesvol blijkt. MIND Platform is voor deze doelgroep een herkenbare organisatie waarvoor mensen graag hun kennis, vaardigheden en ervaring inzetten. Daarnaast zetten ook vrijwilligers met een afstand tot de arbeidsmarkt zich in voor bepaalde taken, waarmee zij (opnieuw) ontdekken waar hun kracht en mogelijkheden liggen.

Duurzame inzetbaarheid

Als organisatie bieden wij verschillende mogelijkheden om medewerkers te ondersteunen in hun werk. Enerzijds zijn deze mogelijkheden vastgelegd in de CAO of de wet, anderzijds bieden we maatwerk vanuit onze visie om medewerkers te helpen een gezonde balans tussen werk en privé te behouden, binnen de mogelijkheden van de werkgever. Werkdruk en werkstress zijn continu aandachtspunten. Via programma's en oplossingsrichtingen wordt hier steeds actief op gestuurd. Er wordt ook regelmatig gekeken hoe er meer focus kan worden aangebracht, bijvoorbeeld door keuzemomenten in te lassen: wat doe je wel en wat doe je niet, om meer grip te krijgen op de werkdruk. Daarnaast wordt er oog besteed aan de opleidingsbehoefte van medewerkers. Zowel vanuit het loopbaanbudget als vanuit de organisatie zelf worden mogelijkheden geboden om dit te faciliteren, zodat we ook vanuit dit perspectief de duurzame inzetbaarheid van medewerkers bevorderen.

Bestuur

Het Bestuur bestuurt de vereniging en houdt integraal toezicht op de uitvoering van het bestuursbeleid door de directeur. Het Bestuur is een afspiegeling van het brede werkterrein van MIND Platform, waarbij affiniteit met de doelstelling van de vereniging en cliënten- en naastenperspectief voorop staat. Ook is het van belang dat het Bestuur deskundig is op de diverse beleidsterreinen van de vereniging, zodat zij hun bestuurlijke rol kunnen vervullen op de verschillende beleidsdossiers. In de praktijk betekent dat elk bestuurslid enkele beleidsdossiers beheert, waar het bestuurslid bestuurlijk verantwoordelijk voor is.

De Algemene Ledenvergadering is nauw betrokken bij het opstellen van de profielschetsen voor leden van het Bestuur. De leden van het Bestuur nemen plaats op persoonlijke titel. Het Bestuur bestaat uit tenminste vijf leden en de bestuursleden maken ook deel uit van de Raad van Toezicht van de stichting MIND (bepaald is dat de helft van de Raad van Toezicht gevormd wordt door de bestuursleden van de vereniging MIND Platform). De voorzitter van de Raad van Toezicht fungeert ook als voorzitter van het bestuur van de vereniging. Leden van het Bestuur worden

benoemd voor een periode van vier jaar met het recht op herbenoeming voor nog een periode van vier jaar. Er is een rooster van aan- en aftreden. De leden krijgen voor hun werkzaamheden een vaste onkostenvergoeding en een reiskostenvergoeding.

Het Bestuur heeft in 2025 vier keer regulier vergaderd. In de reguliere vergaderingen kwamen naast de inhoudelijke onderwerpen ook de vaste onderwerpen aan bod: de jaarstukken, accountantsverslag, verslag penningmeester, begroting, Directieverslag en bestuurlijke zaken. Het Bestuur heeft de begroting, jaarverslag en jaarrekening vastgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering. Die heeft deze stukken goedgekeurd en decharge verleend aan het bestuur. Verder heeft het Bestuur in deze reguliere vergaderingen onder andere aandacht besteed aan:

- Overleg met de voorzitters van de Expertcommissies van MIND Platform.
- Overleg met de voorzitters van de Kamer Cliëntenraden en de Kamer MIND Familie- en Naastenraden binnen MIND Platform. Goedkeuring van hun werkplannen.
- Het nieuwe Meerjarenbeleidsplan. Dit is voorgelegd aan de ALV en die heeft het goedgekeurd.
- Het AZWA vergde veel aandacht. Na raadpleging van de leden heeft het Bestuur besloten om het AZWA te ondertekenen.
- Alle belangrijke beleidsdossiers zoals E-communities, Cruciale GGz, Landelijk Kwaliteitsstatuut, Hervormingsagenda Jeugd en Zorg zonder dwang.
- De vernieuwde contributieregeling voor de leden.

Informatievoorziening algemene ledenvergadering

Elk begrotingsjaar maakt de directie van MIND Platform op basis van het Meerjarenbeleidsplan een Activiteitenplan met begroting en legt die voor aan het Bestuur. Deze bespreekt ze, brengt eventueel wijzigingen aan en stelt het vast. Daarna wordt het Activiteitenplan met begroting ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering. Ieder kwartaal rapporteert de directie schriftelijk aan het Bestuur. Dat gebeurt door middel van een duidelijk Directieverslag dat de tussentijdse resultaten inzichtelijk maakt. Dit Directieverslag wordt ook ter informatie aan de Algemene Ledenvergadering gestuurd.

De financiële commissie

De Financiële commissie bestaat uit twee afgevaardigden van twee lidorganisaties en adviseert de algemene ledenvergadering over de goedkeuring van de begroting. Samen met de penningmeester kijken ze mee naar de jaarrekening en het financieel beleid in het algemeen. De Financiële commissie vergaderde drie keer in 2025 en besprak de gebruikelijke onderwerpen zoals de begroting en de jaarrekening.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

MIND hecht veel waarde aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit past bij onze organisatie en is belangrijk voor de generaties na ons. Bij het uitvoeren van onze activiteiten streven we naar het creëren van waarde op economisch, ecologisch en sociaal gebied. Daarnaast zetten we ons in voor de doorlopende verbetering van onze bedrijfsprocessen, met als doel een duurzaam werkende organisatie. Dit doen we op verschillende manieren.

People

We zetten ons in voor de gezondheid en het welbevinden van onze medewerkers. Daarom stimuleren we binnen onze arbeidsvoorwaarden gezond gedrag, door o.a. het aanbieden van een fietsregeling en een vergoeding voor sportkosten vanuit het loopbaanbudget. Ook besteedt MIND aandacht aan preventie. Zo hebben wij een medewerker in dienst die het vitaliteitsprogramma binnen MIND vormgeeft.

Daarnaast werken we samen met andere fondsen in het Huis voor de Gezondheid, zoals Alzheimer Nederland, Longfonds, Diabetes Fonds en de Maag Lever Darm Stichting. Samen streven we naar een gezonde werkomgeving voor onze medewerkers. Stichting MIND biedt bovendien werkgelegenheid aan medewerkers met een zogeheten 'afstand tot de arbeidsmarkt'.

Met het Oranje Fonds (in het kader van onze samenwerking in het programma Herstel Dichtbij) hadden we een standje tijdens het Uit de schaduw-festival in juli 2025

Planet en profit

We zetten ons in voor het verminderen van vierkante meters en het reduceren van reiskilometers, wat mede door de coronamaatregelen enkele jaren geleden een flinke impuls heeft gekregen. Thuiswerken is geïntegreerd in het reguliere beleid van MIND, wat bijdraagt aan online en papierloos werken.

Onze milieuvriendelijke kantooromgeving creëren we door gezamenlijk duurzame koffie in te kopen en, waar mogelijk, duurzame kantoorartikelen te gebruiken. De verlichting in ons kantoor is uitgerust met energiezuinige lampen. Het kantoor van MIND is gevestigd naast het station van Amersfoort, wat het gebruik van openbaar vervoer door medewerkers stimuleert. Er zijn beperkt parkeerplaatsen beschikbaar, waardoor er in combinatie met meer thuiswerken minder CO - uitstoot wordt veroorzaakt.

Risicomanagement

Om onze missie in de toekomst te blijven realiseren, moeten we alert blijven op de risico's die voortkomen uit de ontwikkelingen om ons heen. Risicomanagement is daarom onlosmakelijk verbonden met de strategie en de financiële sturing van MIND. Er is een breed bewustzijn van de verantwoordelijkheid die we dragen voor een rechtmatige en doelmatige besteding van middelen, de naleving van wet- en regelgeving, en de adequate inrichting van de administratieve organisatie en interne beheersing. Door een weloverwogen afweging te maken tussen onze doelstellingen en de risico's die we bereid zijn te nemen, streven we naar een bestendige, maatschappelijk verantwoorde, beheersbare en integere bedrijfsvoering. We onderscheiden verschillende soorten risico's:

- Operationele risico's
- Reputatierisico's
- Financiële risico's
- Overige risico's

Voor elk van deze risicocategorieën wordt bepaald welke preventieve maatregelen getroffen kunnen worden en welke beheersmaatregelen nodig zijn als een risico zich voordoet.

Voor alle risico's hebben we mitigerende maatregelen geïdentificeerd. Mocht er zich onverhoopt toch iets voordoen dan blijft de financiële schade beperkt tot een specifiek deelgebied. Hieronder lichten we enkele belangrijke risico's nader toe.

Operationele risico's: security

De veiligheid van onze werkomgeving en het afvangen van ransomware is voor MIND van het grootste belang. Hierbij werken we samen met onze IT-partners vanuit de aanbevolen normenkaders voor security om onze werkomgeving veilig te houden. Daarbij wordt het mailverkeer dagelijks gemonitord en gecontroleerd op spam. Hiermee vangen we 99% procent van alle spam af. De veiligheid van de websites is van groot belang en deze worden dan ook maandelijks gecontroleerd op technische kwetsbaarheden die onze werkomgeving kunnen bedreigen.

Andere maatregelen die worden getroffen zijn met name toegespitst op het verhogen van de kennis en het inschattingsvermogen van onze medewerkers. We trainen onze medewerkers op het tijdig detecteren van spam en de juiste interpretatie van phishing mails. Deze trainingen worden maandelijks aangeboden. Ook houden we onze medewerkers alert door tweejaarlijks een interne 'phishing mail' rond te sturen. Dit houdt iedereen scherp.

Daarnaast werken we met twee factor authenticatie om alleen geautoriseerde toegang tot onze systemen te borgen. Op de achtergrond zetten we technisch 'conditional access' in waarmee we onze medewerkers veilig en beveiligd kunnen laten werken. Dat geldt voor werken in Nederland en in het buitenland. Onze IT-beheerpartij Bruis scant dagelijks inkomende e-mail op bedreigingen. Bij een bedreiging wordt de laptop uit ons netwerk geweerd en leeggespoeld.

Reputatierisico's.

Voor MIND als geheel is reputatieschade een aanzienlijk risico. Hoewel het effect van reputatieschade moeilijk te voorspellen is, kan het grote gevolgen hebben. Om dit te voorkomen, volgen we strikte interne procedures voor onze communicatie-uitingen en stellen we duidelijke voorwaarden aan de samenwerking met andere partijen. Daarnaast monitoren we dagelijks de (sociale) media en de politiek om actuele en relevante ontwikkelingen te volgen, evenals de impact daarvan op onze organisatie, achterban en omgeving.

Reputatieschade kan ook ontstaan door belangenverstrengeling of het handelen van de directie, leden van de Raad van Toezicht, medewerkers of andere stakeholders. Naast governance, rechtmatigheid en doelmatigheid, zijn ook integriteit en doeltreffendheid (impact) essentiële pijlers voor Stichting MIND. Onze organisatie is erkend volgens de normen van de Erkenningsregeling voor goededoelenorganisaties, met het CBF als onafhankelijke toezichthouder.

Fraude en corruptie

Om fraude te voorkomen, is de interne administratieve organisatie en interne controle zodanig ingericht dat functiescheiding, het vierogen-principe, de controle op inkoop en het doen van betalingen belangrijke rollen spelen en (automatisch) worden afgedwongen. Betalingsbevoegdheden en procedures zijn vastgelegd in een procuratieregeling, die vervolgens is geïntegreerd en geautomatiseerd in de verschillende workflows. Het financieel team voert meerdere keren per jaar een interne audit uit naar de volledigheid van de brondocumentatie.

Naast onze interne controlemaatregelen wordt er jaarlijks een interim-controle uitgevoerd door onze accountant. Tijdens de interim-controle richt de accountant zich voornamelijk op de kwaliteit van de interne beheersmaatregelen, met een focus op de processen die relevant zijn voor de jaarrekeningcontrole. Deze controle is echter niet primair gericht op het opsporen van fraude of onregelmatigheden in de organisatie.

Integriteitsbeleid

In de Erkenningsregeling van het CBF staat een aantal normen rond integriteit. MIND vindt dat belangrijk, want dit helpt bij het denken over een respectvolle, integere omgang tussen medewerkers onderling en in het zakelijke verkeer met derden. Het gaat dus om het voorkomen van ongewenst gedrag en het bevorderen van gewenst gedrag. In ons integriteitssysteem

hebben we daarom het beleid 'Ongewenste omgangsvormen' opgenomen. Daarin staat onze aanpak beschreven, gericht op preventie, voorlichting, signalering van ongewenst gedrag, veilige inrichting van de werkomgeving en adequate opvang en nazorg.

Daarnaast hebben we een gedragscode en klokkenluidersregeling opgesteld. In de gedragscode beschrijven we waar MIND voor staat en wat we verstaan onder goed gedrag. De code beschrijft een aantal kernwaarden en heeft betrekking op de medewerkers van MIND, zowel voor de onderlinge contacten als de contacten met derden. In de klokkenluidersregeling beschrijven we hoe op adequate en veilige wijze melding kan worden gedaan van eventuele vermoedens van misstanden bij MIND. Bij het vaststellen van deze twee regelingen, is ook een integriteitsfunctionaris aangesteld waar meldingen kunnen worden gedaan. Verder zijn er afspraken gemaakt met een interne en externe vertrouwenspersoon, afhankelijk waar medewerkers de voorkeur aan geven. De regelingen staan op onze website, inclusief de wijze waarop meldingen kunnen worden gedaan. De informatie delen we ook steeds weer met onze (nieuwe) medewerkers, zodat we aan een veilig klimaat werken. We bespreken de regelingen jaarlijks op een medewerkersbijeenkomst en bespreken dan ook een aantal praktijkvoorbeelden.

Verder hebben we voor de hulpverleners van de MIND Hulplijn beleid opgesteld om agressie-incidenten zoveel mogelijk te voorkomen en als het gebeurt de hulpverleners beter te ondersteunen. Voor de social media hebben we huisregels opgesteld die behulpzaam zijn voor de medewerkers om beter met haatdragende boodschappen om te kunnen gaan. Er staat duidelijk in beschreven wat we hieronder verstaan en welke maatregelen de medewerkers kunnen nemen. In de teams is aandacht voor de impact die agressie-incidenten en haatdragende boodschappen kunnen hebben.

In het Managementteam hebben we een moreel beraad in de vorm van een intervisie geïntroduceerd. We hebben op die manier in 2025 drie casussen besproken die ingebracht werden door de MT-leden. Die gingen in alle gevallen over het functioneren van medewerkers, waarbij na de probleemschets de MT-leden enkele oplossingsrichtingen hebben geformuleerd. Verder waren het afgelopen jaar twee meldingen van de interne vertrouwenspersoon. Die zijn op verzoek van de melders louter globaal en geanonimiseerd gemeld bij het MT. Dat maakte het lastig om hier nadere acties op te zetten, behalve dat de interne vertrouwenspersoon dit goed heeft afgehandeld. Tot slot hebben we afgesproken dat we bij de implementatie van ons nieuwe Meerjarenbeleidsplan intervisie en moreel beraad nog nadrukkelijker meenemen in onze werkwijze, onder geleide van de afdeling HR.

Klachten

De Klachtenregeling van MIND staat op de website. Mensen kunnen via een contactformulier een klacht indienen. We hebben dat heel laagdrempelig ingericht, omdat we klachten vooral zien als signalen om ons werk te verbeteren. Mensen die een klacht indienen, ontvangen binnen twee weken een reactie. De klachtencoördinator registreert de aard van de klachten, het verloop van het proces en het uiteindelijke resultaat. We bespreken de klachten met de Teamleiders met het doel om hiervan te leren. Veel klachten die wij ontvangen gaan over foutieve adressering, of brieven die dubbel zijn ontvangen. Dit soort administratieve wijzigingen wordt niet geregistreerd als klacht, maar uiteraard wel meteen doorgevoerd in het databestand.

MIND ontving in 2025 in totaal twaalf klachten. In 2024 waren dat acht klachten (en in 2023 elf). Het gaat dan om klachten die binnenkomen via ons meldingsformulier of telefoon. Soms krijgen we ook ontevreden reacties op social media. Het is lastig om deze mee te nemen als signaal. De reacties zijn vaak globaal en ongenueanceerd. Bovendien hebben we niet de juiste contactgegevens om dit goed vorm te kunnen geven. We reageren er wel op, maar we kunnen ze om genoemde reden niet in behandeling nemen.

Van de twaalf klachten hadden vijf klachten betrekking op fondsenwerving. Een klager was het niet eens met het feit dat MIND, die zich inzet voor mensen met een psychische kwetsbaarheid, middelen ontvangt van de Nederlandse Loterij. Een andere klager wilde uit het adressenbestand, maar de mail naar deze persoon kwam niet van MIND maar via een aanbieder waar wij geadverteerd hadden. Drie klachten gingen over de wijze van fondsenwerving (door-to-door en telemarketing). Al deze klachten konden naar tevredenheid worden afgehandeld, door goed uit te zoeken wat er precies is gebeurd en (samen met excuses) goed uit te leggen aan de klagers.

De overige zeven klachten hadden betrekking op de MIND Hulplijn. Dat lijkt veel, maar afgezet tegen het aantal klantcontacten van ca. 18.000 is dat natuurlijk nog beperkt. Vier klachten gingen over de bejegening door de hulpverleners, waarbij de klager zich niet gehoord voelde, of ervoer dat de hulpverlener niet juist reageerde waardoor er een gebrek aan vertrouwen was. Een van die klachten was aanleiding om in het team te bespreken om tijdens een gesprek soms even uit te zoomen en te vragen of het gesprek een kant opgaat die behulpzaam is voor de hulpvrager.

Een klacht ging over de lange wachttijd. Dit bleek door een technische storing te komen. Dit is opgelost door klager een (gratis) gesprek aan te bieden. Soms vinden mensen het ook lastig dat de MIND Hulplijn geen structurele begeleiding aanbiedt. Wanneer hulpvragers meermaals contact zoeken, verwijzen de hulpverleners van de MIND Hulplijn hen door naar andere ondersteuning, zoals de huisarts of de Luisterlijn. We hebben aan twee klagers het beleid nog eens uitgelegd en besproken waar zij op structurele basis passende zorg en ondersteuning kunnen vinden.

De meeste klachten over de MIND Hulplijn konden we naar tevredenheid van de klagers afhandelen. Bij een klager was dat helaas niet het geval en bij twee klagers kregen we geen contact meer na de klacht. Dat blijft altijd wat onbevredigend en moeilijk te beïnvloeden, maar we nemen die klachten natuurlijk wel mee als signaal.

Soms ontvangt MIND ook klachten over de geestelijke gezondheidszorg, bijvoorbeeld wanneer mensen zich niet goed geholpen voelen. Wij kunnen dergelijke klachten natuurlijk niet zelf in behandeling nemen, maar kunnen hulpvragers met klachten wel degelijk de weg wijzen naar het melden van hun klachten of naar ondersteuning waarbij ze wellicht nog baat hebben.

Wet- en regelgeving

MIND Platform zorgt ervoor dat zij te allen tijde voldoet aan de relevante wet- en regelgeving. Het niet naleven van wet- en regelgeving zou aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor de organisatie, en daarom is actieve monitoring een integraal onderdeel van het werk van zowel het bestuur als het bedrijfsbureau. De ontwikkelingen binnen de branche worden continu gevolgd, en waar nodig worden er tijdig acties ondernomen om aan de geldende eisen te blijven voldoen.

Financiële continuïteit

Financiële continuïteit blijft een doorlopend aandachtspunt voor MIND Platform. De organisatie wordt vrijwel volledig gefinancierd door subsidies, wat het opbouwen van een adequate reserve bemoeilijkt. Naast een vaste instellingssubsidie ontvangt MIND Platform ook projectsubsidies met een tijdelijk karakter. Om de financiële situatie goed te kunnen monitoren, worden de inkomsten en uitgaven voortdurend gevolgd en maandelijks besproken met het management en de directie. Op deze manier kunnen we tijdig maatregelen treffen wanneer afwijkingen in de inkomsten en uitgaven worden geconstateerd.

Om de bekendheid van MIND te vergroten en de betrokkenheid en interactie met onze doelgroepen te vergroten, wonen we regelmatig bijeenkomsten en events bij. In mei 2025 waren we voor de tweede keer aanwezig vanuit MIND en de MIND Hulplijn bij de Dag van de Vrouwengezondheid in Utrecht.

5. Financiën

Financiële ontwikkelingen in 2025

In 2025 bedroeg de omzet circa € 3,7 miljoen (in 2024 was dat nog € 3,2 miljoen). Ongeveer 55 procent (ca. € 2,1 miljoen) van deze omzet kwam uit de instellingssubsidie. Het resterende bedrag bestond voornamelijk uit projectsubsidies, opbrengst detacheringen en uit vaste contributie-inkomsten van leden.

Het jaar werd afgesloten met een positief resultaat van 4 k.

Vermogenspositie en vermogensbeleid

Solvabiliteit

Dit financiële kengetal zegt iets over de financiële gezondheid van een organisatie op de lange termijn. Gebruikelijk is een waarde tussen de 30% en 40% voor soortgelijke not-for-profitorganisaties. De solvabiliteit van MIND Platform bedraagt eind 2025 29% (2024: 27%) en is daarmee redelijk te noemen, mede gezien de omvang van het vermogen ten opzichte van de algemene lasten.

Reserves

MIND Platform werft zelfstandig middelen voor projecten, programma's en activiteiten die bijdragen aan het realiseren van haar doelstellingen. Om deze doelstellingen te waarborgen, houdt MIND Platform zowel een continuïteitsreserve als specifieke (bestemmings)reserves aan. De continuïteitsreserve is vrij besteedbaar en biedt MIND Platform de mogelijkheid om bij calamiteiten de werkorganisatie enige tijd in stand te houden en de activiteiten voort te zetten. De gewenste omvang van deze reserve is mede afhankelijk van de risico's en is daarom gekoppeld aan de risicoanalyse van de organisatie.

Daarnaast beschikt MIND Platform over een egaliseriereserve VWS en een bestemmingsfonds. De egaliseriereserve VWS is gekoppeld aan de instellingssubsidie. De reserves en fondsen worden nader toegelicht in de jaarrekening. Na de resultaatbestemming van 2025 bedraagt de continuïteitsreserve ongeveer 449k, de egaliseriereserve VWS 77k en beschikt MIND Platform over een bestemmingsfonds voor destigmatisering van 27k.

6. Vooruitblik 2026

MIND is een maatschappelijke organisatie die streeft naar een samenleving waarin we met elkaar zorgdragen voor ieders mentale gezondheid en waarin iedereen die te maken krijgt met psychisch leed gelijkwaardig kan meedoen en kan rekenen op (h)erkenning, compassie en goede zorg en ondersteuning. We verbinden de missie en activiteiten van de vereniging MIND Platform aan het werk van Stichting MIND. Beide rechtspersonen hebben gezamenlijke strategische doelen verwoord in voorgenoemde droom en een strategisch meerjarenbeleidsplan 2025 - 2028.

De urgentie van het werk van MIND blijft onverminderd groot. De meest recente cijfers laten zien dat het aantal mensen met psychische klachten blijft toenemen, de wachtlijsten in de ggz blijven lang, en onze samenleving staat onder steeds grotere mentale druk. Daarom blijven wij de missie van MIND doorzetten. Wij hebben ons daartoe concrete, ambitieuze doelen gesteld in onze meerjarenstrategie 2025-2028. In deze nieuwe strategische koers richten we ons met de Vereniging MIND Platform primair op drie strategische thema's: taboe en stigma doorbreken, participatie bevorderen en toegang tot passende hulp waarborgen. Dat betekent:

- dat er een goed en toegankelijk aanbod is van integrale zorg en ondersteuning voor iedereen met psychische problemen;
- het realiseren van meer bekendheid over en begrip voor mensen met een psychische aandoening en hun naasten. We willen eenzaamheid verminderen en verbondenheid vergroten. We strijden voor een gelijkwaardige maatschappelijke positie;
- het bevorderen van betekenisvolle participatie voor mensen met psychische klachten, afgestemd op individuele behoeften en talenten.

Ervaringskennis is voor MIND de rode draad. In de belangenbehartiging worden onze activiteiten in 2026 in belangrijke mate gekaderd door de uitvoering van de verschillende akkoorden: het integraal zorgakkoord (IZA), het aanvullend zorg- en welzijnsakkoord (AZWA) en de Hervormingsagenda Jeugd (HAJ). MIND Platform heeft deze akkoorden getekend en draagt concreet bij aan de uitvoering van de maatregelen die in deze akkoorden zijn vastgelegd. We blijven verder signalen uit de praktijk onder de aandacht brengen van politiek, overheid en uitvoeringsorganisaties, en blijven daarbij vasthoudend, oplossingsgericht en onafhankelijk. We zetten verschillende instrumenten in om onze onderwerpen zichtbaar onder de aandacht te brengen, zoals werkbezoeken en petities. Daarnaast dragen wij op alle ambities gericht bij met projecten en onderzoek, bijvoorbeeld op het gebied van diversiteit, het verder versterken van een landelijk dekkend netwerk van laagdrempelige steunpunten, of arbeidsparticipatie en ondersteuning op werk.

Begroting

	Begroting 2026
BATEN	
Instellingssubsidie VWS	2.133.740
Contributie	34.000
Projectsubsidies	2.130.623
Overige baten	35.000
TOTAAL BATEN	4.333.364
LASTEN	
Personeelskosten	2.746.540
Overige personeelskosten	78.000
Huisvestingskosten	170.000
Organisatiekosten	280.000
Bestuurskosten	20.000
Activiteitenkosten	270.000
Materiele kosten projecten	768.823
Overige baten en lasten	0
TOTAAL LASTEN	4.333.364
<u>Samengevat</u>	
Totaal baten	4.333.364
Totaal lasten	4.333.364
tekort (-)/batig saldo(+)	0

Jaarrekening

Aan het Bestuur

Hierbij doe ik u ter vaststelling toekomen de op grond van artikel 13 van de statuten van onze vereniging opgemaakte jaarrekening over 2025.

Amersfoort, 11 mei 2026

D.J. Bos
Directeur

Aan de Algemene Ledenvergadering

Overeenkomstig artikel 13 van de statuten, leggen wij u hierbij de door het Bestuur vastgestelde jaarrekening 2025 ter goedkeuring voor. Deze is door de voorzitter ondertekend. De jaarrekening is gecontroleerd door WITH accountants. Hun verklaring is opgenomen in deze jaarrekening. Wij stellen u voor de vastgestelde jaarrekening goed te keuren.

Amersfoort, 19 mei 2026

Namens het Bestuur,

W.K. van der Scheer
voorzitter

Aldus vastgesteld te Amersfoort, d.d. 11 mei 2025

W.K. van der Scheer

P.W.L. Zoer

H. Hollestelle

J. van Weeghel

P.M. van Rooij

1. Balans per 31 december 2025

(na resultaatbestemming)

	31-12- 2025	31-12- 2024
	€	€
<u>ACTIVA</u>		
1. Materiele Vaste Activa		
1.1 Inventaris & Automatisering	81.099	96.953
2. Vorderingen en overlopende activa		
2.1 Debiteuren	212.914	179.065
2.2 Gelieerde partijen	213.036	214.508
2.3 Nog te ontvangen subsidies	164.891	336.810
2.4 Overige vorderingen	0	69.516
2.5 Overlopende activa	2.684	12.635
	593.525	812.535
3. Liquide middelen	1.245.549	1.125.076
Totaal activa	1.920.175	2.034.565
<u>PASSIVA</u>		
4. Reserves & Fondsen		
4.1 Continuïteitsreserve	449.309	443.938
4.2 Bestemmingsfonds destigmatisering	26.999	26.999
4.3 Egalisatiereserve VWS	77.147	78.066
	553.455	549.003
5. Kortlopende Schulden		
5.1 Schulden aan leveranciers	116.956	157.887
5.2 Belastingen en premies Sociale Verzekeringen	231.094	160.935
5.3 Vooruitontvangen subsidies	808.169	1.000.155
5.4 Terug te betalen subsidies	8.077	6.549
5.5 Overige schulden en overlopende passiva	202.422	160.037
	1.366.718	1.485.563
Totaal passiva	1.920.175	2.034.565

2. Staat van baten en lasten 2025

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
<u>BATEN</u>	€	€	€
1. Algemeen			
1.1 Instellingssubsidie	2.061.585	2.041.148	1.969.181
1.2 Contributie	33.820	31.210	31.210
1.3 Overige baten	217.487	104.113	168.619
Totaal baten algemeen	2.312.892	2.176.471	2.169.010
2. Projecten			
2.1 Projectinkomsten	1.389.883	912.886	1.104.146
Totaal baten projecten	1.389.883	912.886	1.104.146
TOTAAL BATEN	3.702.775	3.089.358	3.273.155
 <u>LASTEN</u>			
3. Algemeen			
3.1 Personeelskosten	2.539.150	2.205.162	2.211.012
3.2 Huisvestingskosten	135.649	164.000	80.166
3.3 Bureau- en organisatiekosten	248.872	273.500	268.667
3.4 Bestuurskosten	21.422	20.000	23.544
3.5 Doorberekend aan projecten	-962.388	-700.000	-695.577
3.6 Activiteiten	300.240	232.320	204.284
3.7 Overige baten en lasten	0	0	-484
Totaal lasten algemeen	2.282.945	2.194.982	2.091.613
4. Projecten			
4.1 Personeelskosten	1.093.294	700.000	808.647
4.2 Activiteiten	322.083	194.375	155.912
Totaal lasten projecten	1.415.377	894.375	964.559
TOTAAL LASTEN	3.698.322	3.089.358	3.056.172
RESULTAAT	4.452	0	216.984

Het bestuur heeft de volgende bestemming van het saldo van baten en lasten vastgesteld:

Bestemming van het resultaat	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
Continuïteitsreserve	5.371	0	277.448
Egalisatiereserve VWS	-919	0	-41.353
Bestemmingsfonds destigmatisering	0	0	-8.986
Bestemmingsfonds koepel familieraden	0	0	-10.125
	4.452	0	216.984

3. Kasstroomoverzicht 2025

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt in kasstromen uit operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.

Onder liquide middelen zijn posten begrepen welke vrij ter beschikking staan van de vereniging. De geldmiddelen bestaan uit kasmiddelen en banktegoeden. Alle banktegoeden kunnen worden beschouwd als liquide.

	2025	2024
	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo boekjaar	4.452	216.984
Aanpassing voor:		
- afschrijvingen materiele vaste activa	48.183	51.472
- veranderingen in het werkkapitaal:		
mutatie vorderingen en overlopende activa	47.090	-166.764
mutatie nog te ontvangen subsidies	171.920	-165.434
mutatie crediteuren	-40.931	-33.020
Mutaties langlopende schulden	0	-19.272
mutatie overige kortlopende schulden en overlopende passiva	112.544	27.994
mutatie terug te betalen subsidies	1.528	0
mutatie vooruitontvangen subsidies	-191.985	824.407
Kasstroom uit operationele activiteiten	152.801	736.363
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiele vaste activa	-32.329	-14.716
Investerings in immateriele vaste activa	0	0
	-32.329	-14.716
Netto-kasstroom	120.472	721.647
<u>Controle</u>		
Netto-kasstroom	120.472	721.647
Mutatie liquide middelen	120.472	721.647

Algemene toelichting jaarrekening

Statutaire naam

MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. De statutaire zetel is in Amersfoort.

Balans

Als vergelijkende cijfers is de balans per 31 december 2024 opgenomen.

Resultatenrekening

In de resultatenrekening zijn ter vergelijking de begroting over 2025 en de resultatenrekening over 2024 opgenomen.

Financiering

MIND Platform wordt gefinancierd uit twee hoofdstromen: een instellingssubsidie van het Ministerie van VWS en aanvullende projectsubsidies. Daarnaast draagt ook de contributie van leden bij aan de financiering. De (vaste) instellingssubsidie wordt ingezet voor beleidsontwikkeling en belangenbehartiging. Aanvullende activiteiten worden bekostigd met (tijdelijke) projectsubsidies, die beschikbaar zijn gedurende de looptijd van een project. Deze looptijd kan variëren van enkele maanden tot maximaal vijf jaar.

Jaarverslag

De inhoudelijke verantwoording van de activiteiten is opgenomen in het bestuursverslag.

Algemene grondslag voor opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde verslaggevingsregels waaronder Richtlijn voor de jaarverslaggeving voor organisaties zonder winststreven (RJ 640). De jaarrekening is opgesteld in euro's. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en, indien van toepassing, bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Vooruitontvangen subsidies

MIND Platform voert werkzaamheden uit waarbij de uitvoering zich uitstrekt over meer dan één verslagperiode. Werkzaamheden worden per project gewaardeerd tegen gerealiseerde projectkosten verminderd met ontvangen voorschotten, rekening houdend met eventuele tekorten. Indien er sprake is van een vaste aanneemsom zonder maximering tot de gerealiseerde projectkosten, wordt een eventueel positief resultaat pas verantwoord bij afronding van het project.

Grondslagen voor de bepaling van resultaat

Subsidies

De instellingssubsidie wordt ten gunste van de resultatenrekening gebracht voor het jaar waarover de subsidie is verleend. Indien de egaliseringsreserve onvoldoende ruimte biedt een eventuele onderbesteding hieraan te doteren, wordt de instellingssubsidie voor het merendeel van de onderbesteding verlaagd.

Projectsubsidies worden ten gunste van de resultatenrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen.

Verlenen van diensten

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Projectbaten en projectkosten

Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten, claims en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De kosten van de in deze jaarrekening expliciet opgenomen projecten bestaan uit directe kosten en toegerekende kosten. De toerekening van kosten, personeel en overhead geschieden conform de integrale kostprijsberekeningssystematiek van de entiteit, tenzij bij de subsidietoekenning door de subsidiënt anders is bepaald. De toegerekende personeelskosten en de overhead zijn opgenomen voor de werkelijk gemaakte uren zoals verantwoord in het urenregistratiesysteem.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de resultatenrekening verwerkt. De voorziening voor het verlies maakt deel uit van de post 'vooruit ontvangen subsidies' op de balans.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening.

Pensioenregeling

MIND Platform heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling gebaseerd op middelloon. Indexatie van opgebouwde aanspraken en rechten is niet verplicht. De hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds PFZW. MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdrage in geval van een tekort bij PFZW (voorheen PGGM), anders dan het effect van hogere toekomstige premies. MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een toegezegde bijdrageregeling en heeft alleen de verschuldigde premies over het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op ontvangen leningen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers zijn aangepast voor de vergelijkbaarheid met dit jaar op de volgende posten: diverse baten, schoonmaakkosten, overige huisvestingskosten.

Toelichting op de balans 2025

1. Materiele Vaste Activa

	<i>inventaris/ verbouwing</i>	<i>automati- sering</i>	<i>ICT- migratie</i>	<i>totaal</i>
	€	€	€	€
1.1 Inventaris & Automatisering				
Aanschafwaarde per 1 januari	213.661	122.962	68.902	405.525
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen per 1	-167.270	-99.682	-41.620	-308.572
Boekwaarde per 1 januari	46.391	23.280	27.282	96.953
<u>Mutaties:</u>				
Investerings	21.885	15.665	0	37.550
Desinvesteringen	0	-5.221	0	-5.221
Afschrijvingen desinvesteringen	0	5.221	0	5.221
Afschrijvingen	-26.041	-13.582	-13.780	-53.404
	-4.157	2.083	-13.780	-15.854
Aanschafwaarde per 31 december	235.545	133.407	68.902	437.854
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen per 31	-193.311	-108.044	-55.401	-356.756
Boekwaarde per 31 december	42.234	25.363	13.502	81.099
Afschrijvingspercentage/jaar	20,0%	25% - 33,3%	20,0%	

Toelichting

In de tweede helft van 2021 heeft een verbouwing plaatsgevonden. Bij de renovatie van de 5e etage is de inrichting aangepast op basis van nieuwe inzichten, voornamelijk als gevolg van de impact van COVID-19.

Met ingang van 2023 worden investeringen in automatisering afgeschreven over een periode van vier jaar (25% per jaar). Voorheen was deze afschrijftermijn drie jaar (33,3% per jaar). De 3-jaars-termijn is alleen nog van toepassing op de afschrijving van mobiele telefoons.

MIND Platform is, net als elke andere organisatie, sterk afhankelijk van ICT. Gehele of gedeeltelijke uitval van systemen of een zwakke informatiebeveiliging vormen een aanzienlijk risico. Daarom wordt de ICT-infrastructuur regelmatig geëvalueerd. Dit heeft in het verleden geleid tot een migratie naar een nieuwe ICT-omgeving.

2. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
2.1 <u>Debiteuren</u>		
Nominaal saldo debiteuren	212.914	179.065
Voorziening dubieuze vorderingen	-	-
Boekwaarde debiteuren	<u>212.914</u>	<u>179.065</u>
2.2 <u>Gelieerde maatschappijen</u>		
Stichting MIND	212.256	205.892
MIND Us	780	8.616
	<u>213.036</u>	<u>214.508</u>
2.3 <u>Nog te ontvangen subsidies</u>		
Nog te ontvangen projectsubsidies	164.891	336.810
	<u>164.891</u>	<u>336.810</u>

	31-12-2025
	€
<i>Specificatie nog te ontvangen projectsubsidies</i>	
OLVG - Use the Momentum	22
Divosa - project Hoofdzaak Werk	131
AKWA - project Toolkits Samen Beslissen	288
Erasmus+ - project Blended CGT	444
GGZ Centraal - project Implementatie Slaapinterventies	451
Ieder(in) - Simpel Switchen	682
PFN - project Teachable Moments	792
Trimbos - project Kennisnetwerk Mentale Gezondheid	1.881
LUMC - project P4Care	1.945
Diversen - project Begeleidingscommissies	2.036
Erasmus - project RUN	2.099
Oranje Fonds - Herstel Dichtbij	2.547
UMCG - project Toepassingen van Psychedelica	3.083
ZonMW - project Referentenpanel GGZ	9.505
ZonMW - project Referentenpanel Actieprogramma	13.025
Diversen - kleine projecten derden (incl vorig jaar)	10.406
RIVM - project EVAneMent	13.472
ZonMw - Kiezen in de GGz	18.646
Significant - project Laagdremelige Steunpunten	28.437
ZonMw - MIND-project	55.000
	<u>164.891</u>

Toelichting

Gelieerde maatschappijen

MIND Platform werkt samen met Stichting MIND. Binnen deze samenwerking worden diverse kosten doorbelast, zoals huur, ICT en personele inzet. Door faciliteiten, waaronder personeel, te delen, worden kostenbesparingen gerealiseerd. Daarnaast is MIND Us gevestigd in hetzelfde kantoorpand, op de etage van MIND. Ook met MIND Us vinden onderlinge doorbelastingen plaats.

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
2.4 <u>Overige Vorderingen</u>		
Overige vorderingen	0	69.516
	<u>0</u>	<u>69.516</u>

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

2.5 <u>Overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde kosten	0	2.743
Vooruitontvangen facturen	2.684	9.892
	<u>2.684</u>	<u>12.635</u>

	31-12-2025	31-12-2024
	€	€
3. Liquide Middelen		
ING Bank N.V.	-368	-33
ABN Bank N.V.	1.245.917	1.125.109
	<u>1.245.549</u>	<u>1.125.076</u>

Toelichting

De liquide middelen staan vrij ter vrije beschikking van MIND Platform. Gelden gestort op de spaarrekening zijn direct opvraagbaar en renderen tegen een variabel rentepercentage. De toename van liquide middelen is vooral het gevolg van de afname van de nog te ontvangen subsidies, wat nader wordt toegelicht met het kasstroomoverzicht op pagina 69. De ING-rekening wordt niet langer gebruikt en zal worden opgeheven in 2026.

<u>PASSIVA</u>			
		31-12-2025	31-12-2024
4. Reserves en Fondsen		€	€
4.1 <u>Continuïteitsreserve</u>			
Stand per 1 januari		443.938	166.490
Resultaatbestemming		5.371	277.448
Stand per 31 december		<u>449.309</u>	<u>443.938</u>
4.2 <u>Bestemmingsfonds destigmatisering</u>			
Stand per 1 januari		26.999	35.985
Resultaatbestemming		-	-8.986
Stand per 31 december		<u>26.999</u>	<u>26.999</u>
4.3 <u>Egalisatiereserve VWS</u>			
Stand per 1 januari		78.066	119.419
Resultaatbestemming		-919	-41.353
Stand per 31 december		<u>77.147</u>	<u>78.066</u>

Toelichting

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve fungeert als buffer voor tegenvallende of onverwachte uitgaven.

Bestemmingsfonds destigmatisering

Samen Sterk zonder Stigma is in 2022 opgeheven. Het resterende banksaldo van € 35.985 is, conform bestuursbesluit, overgeheveld naar MIND Platform. Dit bedrag is bestemd voor activiteiten op het gebied van destigmatisering. In 2025 is er geen bedrag aan dat fonds onttrokken.

Egalisatiereserve VWS

De vorming van betreffende reserve is toegestaan onder de voorwaarden dat de egalisatiereserve niet meer bedraagt dan 10% van de in het betreffende jaar toegekende subsidie. De mutatie op deze reserve is gelijk aan de verliespost die op de verantwoording van de instellingssubsidie is geboekt.

	31-12-2025	31-12-2024
5. Kortlopende schulden	€	€
5.1 <u>Schulden aan leveranciers</u>		
Crediteuren	116.956	157.887
	<u>116.956</u>	<u>157.887</u>
5.2 <u>Belastingen en premies Sociale Verzekeringen</u>		
Loonheffing en sociale verzekeringen	163.362	106.013
Omzetbelasting	634	1.449
Pensioenpremies	67.098	53.473
	<u>231.094</u>	<u>160.935</u>
5.3 <u>Vooruitontvangen subsidies</u>		
Vooruitontvangen subsidies	808.169	1.000.155
	<u>808.169</u>	<u>1.000.155</u>
	31-12-2025	
<i>Specificatie vooruitontvangen subsidies</i>	€	
VU - Thriving Teens	69	
Arkin - PROFILE (Arkin)	73	
UU - Minding the Gap	91	
Optimalistic - Simpel Switchen	1.058	
AUMC - SAVE	2.305	
AUMC - Blended CGT / Beacon	2.725	
Divosa - Hoofdzaak Werk 2024-2025	3.264	
AUMC - Cortisol en PTSS	5.717	
AUMC - Hybride afbouwen 1e lijn	5.516	
AUMC - Destress	12.839	
VWS - Hervormingsagenda Jeugd 2024-2025	39.217	
SZW - Zelfregie_Gezondheid_Werkinzetbaarheid	48.294	
ZonMW - Diversiteitssensitief werken	59.785	
ZonMw - IEDER	76.416	
VWS - Equity 2025-2026	82.510	
VWS - Eigen regie in de Wvggz	207.321	
VWS - Medicatieoverdracht 2022-2025	260.969	
	<u>808.169</u>	

	<u>31-12-2025</u>	<u>31-12-2024</u>
	€	€
5.4 <u>Terug te betalen subsidies</u>		
Terug te betalen subsidies	8.077	6.549
	<u>8.077</u>	<u>6.549</u>
5.5 <u>Overige schulden en overlopende passiva</u>		
Verlofdagen personeel	91.578	80.998
Individueel Keuze- en loopbaanbudget	62.349	51.941
Accountantskosten	31.136	-
Bureau-, organisatie-, en projectkosten	17.359	27.098
	<u>202.422</u>	<u>160.037</u>

Toelichting kortlopende schulden

Crediteuren

De crediteuren hebben betrekking op facturen die begin 2026 zijn ontvangen, maar betrekking hadden op 2025. Deze facturen zijn ten laste van het boekjaar 2025 ingeboekt en begin 2026 betaald.

Vooruitontvangen subsidies

De vooruitontvangen subsidies worden gewaardeerd als het verschil tussen de ontvangen subsidie en de in het verslagjaar gemaakte kosten, bij meerjarig gesubsidieerde projecten. De niet aangewende subsidievoorschotten worden doorgeboekt naar 2026 en de daaropvolgende jaren via deze balanspost.

Terug te betalen subsidie

De terug te betalen subsidie 2025 betreft een nog af te wikkelen post uit voorgaande jaren en 2 kleine posten uit 2025.

Loopbaanbudget (overige schulden en overlopende passiva)

De maandelijkse opbouw van het loopbaanbudget bedraagt 1,5% van het bruto salaris. Voor het loopbaanbudget geldt één belangrijke voorwaarde: de besteding ervan moet de individuele inzetbaarheid van de werknemer ondersteunen. Een medewerker kan dit budget onder andere aanwenden voor trainingen en opleidingen die niet door de werkgever verplicht worden gesteld, het kopen van vrije dagen et cetera.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Huisvesting

MIND is gevestigd in het Huis voor de Gezondheid (HvdG), samen met Alzheimer Nederland, het Longfonds, het Diabetes Fonds en de Maag Lever Darm Stichting. Stichting HvdG heeft de huurovereenkomst afgesloten en afzonderlijke onderhuurovereenkomsten opgesteld, waaronder die met Stichting MIND, die de huurkosten doorbelast aan MIND Platform.

De huurovereenkomst werd begin 2020 verlengd met 10 jaar tot 15 maart 2033. Deze vroege verlenging leidde tot een lagere vierkante meterprijs en een forse incentive, waaronder 15 maanden huurvrij. De jaarlijkse huurverplichting plus bijkomende kosten voor MIND bedraagt € 482.012, inclusief servicekosten, parkeerplaatsen en huurkorting. Stichting MIND draagt ruim de helft van deze kosten. Daarnaast wordt een deel van de kosten doorbelast aan onderhuurders van de MIND-organisatie.

Doorbelaste personeelskosten

Stichting MIND en MIND Platform hebben beide medewerkers in dienst voor bedrijfsvoering, die voor beide entiteiten werken. Daarnaast werken deze mensen ook voor MIND Us. Dit zorgt voor efficiëntie en kostenbesparing. In 2025 is er per saldo 119k doorbelast aan Stichting MIND. Via Stichting MIND wordt de doorbelasting met MIND Us geregeld.

Fiscale eenheid

Stichting MIND en Mind Landelijk Platform Psychische Gezondheid maken deel van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van die fiscale eenheid.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2025

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
BATEN	€	€	€
1. ALGEMEEN			
1.1 Instellingssubsidie			
VWS instellingssubsidie	2.061.585	2.041.148	1.969.181
	<u>2.061.585</u>	<u>2.041.148</u>	<u>1.969.181</u>
1.2 Contributie			
Lidorganisaties	17.250	16.000	16.000
RCO's	5.000	5.200	10.010
Kamer familieraden	11.570	10.010	5.200
	<u>33.820</u>	<u>31.210</u>	<u>31.210</u>
1.3 Overige inkomsten			
Trainingen	8.051	-	20.883
Opbrengst detacheringen	173.822	69.113	99.674
Diverse baten	35.614	35.000	48.062
	<u>217.487</u>	<u>104.113</u>	<u>168.619</u>
2. PROJECTEN			
2.1 Projectinkomsten			
Projectsubsidies van overheden	952.646		
Projectsubsidies van andere organisaties zonder winststreven	437.237	912.886	1.104.146
	<u>1.389.883</u>	<u>912.886</u>	<u>1.104.146</u>

Toelichting

Instellingssubsidie

MIND is één van de drie landelijke pg-koepels. In dat kader krijgen zij een instellingssubsidie van de regeling Patiënten- en gehandicaptenorganisaties. Deze subsidie heeft een structureel karakter.

Vanaf 2024 ontvangt MIND jaarlijks een overheidsbijdrage in de arbeidsontwikkeling (OVA). Het percentage is bij het opstellen van de begroting nog niet bekend. In 2025 bedroeg de OVA 5,18% van het loongevoelige deel van de instellingssubsidie. Dat was hoger dan begroot.

Overige inkomsten

De diverse baten bestaan voornamelijk uit detacheringen personeel en vergoedingen voor extra uitgevoerde activiteiten, zoals vacatiegelden en inkomsten uit trainingen. De trainingsinkomsten waren niet opgenomen in de begroting.

Projectinkomsten

Projectinkomsten bij MIND zijn afkomstig van overheden of van andere organisaties zonder winststreven. Projecten hebben een incidenteel karakter en worden afgerekend bij afronding van de projecten.

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
<u>LASTEN</u>	€	€	€
3. ALGEMEEN			
3.1 Personeelskosten			
Lonen en salarissen	1.986.679	1.637.923	1.696.810
Sociale lasten	318.399	262.068	265.620
Pensioenpremie	202.264	180.172	173.386
Doorbelasting personeelskosten, Stichting MIND	-118.653	-57.000	-84.646
Transitievergoeding	2.491	-	18.025
Derden niet in loondienst	-5.140	20.000	60.430
Arbodienst	8.946	9.000	8.215
Verzuimverzekering	85.479	86.000	53.820
Loopbaanbudget	22.516	25.000	22.181
	<u>2.502.982</u>	<u>2.163.162</u>	<u>2.213.841</u>
Uitkering ziekengelden	-43.655	-30.000	-55.244
	<u>2.459.327</u>	<u>2.133.162</u>	<u>2.158.597</u>
<i>Overige personeelskosten</i>			
Deskundigheidsbevordering	23.324	20.000	13.652
Woon-werkverkeer	22.878	20.000	18.001
Wervingskosten	1.785	7.000	2.583
Overige personeelskosten	<u>31.836</u>	<u>25.000</u>	<u>18.179</u>
	<u>79.824</u>	<u>72.000</u>	<u>52.416</u>
	<u>2.539.150</u>	<u>2.205.162</u>	<u>2.211.012</u>

Toelichting

Op totaalniveau zijn de personeelskosten 221k hoger dan begroot. Dat komt doordat er begin 2025 een aantal grote projectsubsidies zijn toegekend, die niet begroot waren. Daarvoor is in 2025 extra personeel aangetrokken.

Personeelskosten formatie

De gemiddelde formatie, inclusief projectmedewerkers, bedroeg in 2025: 24,72 fte (2024: 21,37 fte).

Overige personeelskosten

Deze vielen ook iets hoger uit dan begroot doordat er meer mensen in dienst waren.

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
3.2 Huisvestingskosten			
Huur kantoorruimte	90.792	105.000	29.931
Schoonmaakkosten	10.586	11.000	9.764
Afschrijving inventaris	26.041	26.000	24.977
Overige huisvestingskosten	8.229	22.000	15.495
	<u>135.649</u>	<u>164.000</u>	<u>80.166</u>
3.3 Bureau- en organisatiekosten			
Kantoorbenodigdheden	4.659	2.300	2.071
Kopieer- drukkosten	1.519	2.000	1.593
Porti	179	500	395
ICT-kosten	95.920	118.000	104.020
Afschrijving automatiseringsaanschaf	27.363	27.000	26.495
Reis- en verblijfskosten personeel	27.162	15.000	12.619
Representatiekosten	0	500	0
Abonnementen, documentatie	6.728	2.200	9.157
Verzekeringen	4.003	6.000	4.396
Vergaderingen	13.794	12.000	13.852
Accountantskosten, jaarwerk	29.645	35.000	54.173
Accountantskosten, inzake projecten	6.660	0	0
Advieskosten	3.710	8.000	7.981
AVG en privacy	23.910	23.000	20.364
Overige organisatiekosten	3.621	22.000	11.550
	<u>248.872</u>	<u>273.500</u>	<u>268.667</u>

Toelichting

Huisvestingskosten

De huisvestingskosten zijn 28k lager dan begroot. Dit komt door een positieve afrekening 2025 van Stichting Huis voor de Gezondheid (HvdG), die huur en andere huisvestingskosten doorbelast aan de participanten. De meevallers vinden plaats over nagenoeg alle huisvestingskosten.

Bureau- en organisatiekosten

De bureau- en organisatiekosten zijn eveneens lager dan begroot. Dat heeft te maken met het feit dat de ICT-kosten mee zijn gevallen. Zo zijn er bijvoorbeeld minder variabele kosten doorbelast voor de ondersteuning van medewerkers.

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
3.4 Bestuurskosten	21.422	20.000	23.544
	<u>21.422</u>	<u>20.000</u>	<u>23.544</u>

Toelichting

De functie voorzitter ontvangt een vacatievergoeding van € 10.000 voor haar werkzaamheden. Dit bedrag wordt rechtstreeks overgemaakt naar haar werkgever: het Erasmus Centrum voor Zorgbestuur. De overige bestuursleden hebben in 2025 een vacatievergoeding ontvangen van € 525 per kwartaal, alsmede een vergoeding voor gemaakte reiskosten. Er bestaat geen financiële relatie tussen bestuursleden en de vereniging. Derhalve zijn er geen leningen en/of voorschotten verstrekt.

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Conform de WNT is MIND Platform verplicht opgaaf te doen van de bezoldigingsgegevens van alle tijdelijke en vaste topfunctionarissen (bestuurders en toezichthouders). De WNT- verantwoording is opgenomen op pagina 87 van deze jaarrekening.

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
3.5 Doorberekend aan projecten			
Doorberekend aan projecten	-962.388	-700.000	-695.577
	<u>-962.388</u>	<u>-700.000</u>	<u>-695.577</u>

Toelichting

Door MIND Platform gerealiseerde uren op projecten worden doorberekend aan projecten vanuit de personeelsformatie (uren x tarief). Doorbelasting geschiedt op basis van een tijdschrijfsysteem. De gerealiseerde uren worden doorbelast middels een uurtarief op basis van werkelijke loonkosten. In dit uurtarief is een dekking opgenomen voor de organisatiekosten van MIND Platform. Dit betreft een dekking voor de overige personeelskosten, huisvestingskosten, bureau- en organisatiekosten en bestuurskosten, alsmede een dekking voor de indirecte personeelskosten. Onder de indirecte personeelskosten vallen de personeelskosten, de kosten van de directeur-bestuurder, het secretariaat, de receptie, het bestuursbureau en het bedrijfsbureau.

De doorrekening naar projecten valt circa € 235k hoger uit dan begroot. Dat komt omdat er meer projecten zijn dan begroot.

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
3.6 Activiteiten			
Publiciteit / PR	45.002	40.000	23.990
Kosten trainingen	5.551	12.000	15.202
Inzet derden instellingssubsidie	159.175	100.000	43.203
Deelname lidorganisaties platform	29.041	34.320	42.619
Symposium en platformdagen	9.985	15.000	21.089
Nieuwjaarsreceptie	0	0	323
Nationaal Zorgnummer	0	0	30.000
Verenigingsmanagement	13.886	16.000	13.919
MIND Expert Center	37.599	15.000	13.939
	<u>300.240</u>	<u>232.320</u>	<u>204.284</u>
3.7 Overige baten en lasten			
Overige baten en lasten	0	0	-484
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-484</u>

Toelichting

De activiteitenkosten zijn 70k hoger dan begroot. Dat komt met name doordat er veel gebruik is gemaakt van inzet derden.

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
4. PROJECTEN			
4.1 Personeelskosten projecten			
Personeelskosten	962.388	700.000	695.577
Inhuur derden	130.906	0	113.070
	<u>1.093.294</u>	<u>700.000</u>	<u>808.647</u>
4.2 Activiteitenkosten projecten			
Activiteitenkosten	322.083	194.375	155.912
	<u>322.083</u>	<u>194.375</u>	<u>155.912</u>

Toelichting

De totale personeelskosten op projecten zijn hoger dan begroot doordat er in het eerste kwartaal van 2025 een aantal projectaanvragen zijn gehonoreerd waar geen rekening mee was gehouden in de begroting. Ook de activiteitskosten zijn hoger dan begroot. Dat heeft voor een groot deel te maken met het feit dat wij penvoerder zijn van het project Zelfregie Werkinzetbaarheid. Daarin werken wij samen met een aantal consortiumpartners die door ons vanuit die subsidie gesubsidieerd worden. Dat gaat al met al om behoorlijke bedragen waardoor we hoger uitkomen dan begroot.

Hieronder treft u een specificatie van de projectsubsidies aan.

Subsident	Naam	Kosten personeel	Inhuur derden	Activiteit- kosten	Totaal kosten
ZonMW	Referentenpanel onderzoeksprogramma GGz	6.362	2.720	5.110	14.192
ZonMW	Referentenpanel Actieprogramma	4.100	1.360	5.000	10.460
AKWA	Een krachtige stem	37.530	0	2.713	40.243
Erasmus	RUN-project	3.934	0	0	3.934
VWS	Medicatieoverdracht 2022-2025	38.769	68.516	0	107.285
Diverse	Begeleidingscommissies	449	0	0	449
113	Suicidepreventie in de GGZ	10.839	0	0	10.839
Ieder(in)	NOOZO	563	0	0	563
RIVM	EVAneMent	11.988	12.000	0	23.988
VWS	Meerjarenprogramma Depressiepreventie	41.332	2.700	8.958	52.990
ZonMW	Nationaal Plan Hoofdzaken (referentenpanel)	4.376	765	2.450	7.591
AKWA	Toolkits Samen Beslissen	752	0	0	752
VWS	Eigen regie in de Wvvgg	53.531	31.076	3.836	88.443
OLVG	Samen sterk aan de start	20.472	0	250	20.722
UU	Minding the Gap	1.996	0	0	1.996
MIND	Project Destigmatisering	9.262	0	54	9.316
Arkin	PROFILE (Arkin)	2.702	0	0	2.702
VWS	Hervormingsagenda Jeugd 2024-2025	27.990	0	14.863	42.853
Divosa	Hoofdzaak Werk 2024-2025	46.713	0	8.874	55.587
AUMC	Destress	22.832	0	1.977	24.809
VWS	Equity 2025-2026	244.252	0	37.357	281.609
AUMC	Cortisol en PTSS	1.783	0	0	1.783
VU	Thriving Teens	1.397	0	0	1.397
Diverse	Kleine projecten derden	9.479	0	1.481	10.960
Optimalistic	Simpel Switchen	5.925	0	0	5.925
SZW	Zelfregie_Gezondheid_Werkinzetbaarheid	35.620	0	218.900	254.520
Oranje Fonds	Herstel Dichtbij - Samen Groeien	52.547	0	0	52.547
Ieder(in)	Simpel Switchen	42.100	0	3.562	45.662
AUMC	Hybride afbouwen 1e lijn	10.436	0	1.548	11.984
AUMC	SAVE	7.280	11.769	0	19.049
GGZ Centraal	Implementatie Slaapinterventies	6.631	0	0	6.631
Significant	Laagrepelige steunpunten	109.787	0	0	109.787
UMCG	Toepassingen van psychedelica	3.026	0	57	3.083
ZonMW	Diversiteitssensitief werken	16.922	0	3.293	20.215
OLVG	Use the Momentum	4.684	0	0	4.684
LUMC	P4Care	1.945	0	0	1.945
ZonMw	IEDER	51.539	0	0	51.539
PFN	Teachable Moments	5.652	0	0	5.652
Trimbos	Kennisnetwerk Mentale Gezondheid	1.881	0	0	1.881
ZonMW	Referentenpanel onderzoeksprogramma Demei	2.191	0	1.800	3.991
AUMC	Blended CGT / Beacon	375	0	0	375
Erasmus+	MHQoI-Y	444	0	0	444
		962.388	130.906	322.083	1.415.377

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de continuïteitsveronderstelling en/of die belangrijk zijn voor de oordeelsvorming van de gebruiker van de jaarrekening.

WNT-verantwoording 2025

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op MIND Platform van toepassing zijnde regelgeving waarbij het salaris van de directeur is gebonden aan de WNT regelgeving. Het bezoldigingsmaximum in 2025 voor MIND Platform is door het Bestuur vastgesteld op: € 167.000 (conform klasse II van het WNT maximum voor zorgorganisaties).

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	D.J. Bos
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 118.042
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 33.025
<i>Subtotaal</i>	€ 151.067
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 167.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0
Totaal bezoldiging 2025	€ 151.067
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2024	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 113.231
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.579
<i>Subtotaal</i>	€ 127.810
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 233.000
Totaal bezoldiging 2024	€ 127.810

Het jaarinkomen van D.J. Bos blijft binnen het maximum van € 167.000. Het maximum is in 2025 naar beneden bijgesteld zodat de norm beter in lijn is met de zwaarte van de functie.

De salariskosten van mevrouw Bos, in functie bij MIND Platform, zijn voor 61% (22 uren) doorbelast aan Stichting MIND.

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	W. van der Scheer	P. Zoer	J. van Weeghel	P. van Rooij	H. Hollestelle
Functiegegevens	Voorzitter	Lid Bestuur	Lid Bestuur	Penning-meester Bestuur	Lid Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging					
Totaal bezoldiging	€ 10.000	€ 2.100	€ 2.420	€ 2.817	€ 671
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 36.900	€ 24.600	€ 24.600	€ 24.600	€ 24.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024					
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	26/9 - 31/12	26/9 - 31/12
Bezoldiging					
Totale bezoldiging	€ 10.000	€ 2.100	€ 2.188	€ 2.280	€ 2.100
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 34.590	€ 23.300	€ 23.300	€ 23.300	€ 23.300

De bezoldiging van de voorzitter van € 10.000 wordt rechtstreeks overgemaakt naar diens werkgever het Erasmus Centrum voor Zorgbestuur.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de leden van MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid te Amersfoort gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven' en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2025;
2. de staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven' is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven' en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2025 ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Was getekend te Amersfoort, 16 juni 2026.

WITh Accountants B.V.
Drs. P.J.C. Luttikholt-Weijers RA

Bijlage 1 **Afkortingen**

ALV	Algemene Leden Vergadering
Akwa	Alliantie Kwaliteit in de ggz
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging
GEM	Ecosysteem Mentale Gezondheid
GG	Gezonde Generatie
Ggz	Geestelijke gezondheidszorg
IZA/AZWA	Integraal Zorg Akkoord/Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord
IPS	Individuele Plaatsing en Steun
LCR	Landelijke Cliënten Raad
MDR	Medical Device Regulation (Europese verordening voor medische hulpmiddelen)
MEC	MIND Expert Center
MJBP	Meerjarenbeleidsplan
NJR	Nationale Jeugdraad
NLGGZ	Nederlandse Ggz
NVVK	De Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde
NVvP	Nederlandse Vereniging van Psychiatrie
PGO	Persoonlijke Gezondheidsomgeving
SGF	Samenwerkende Gezondheidsfondsen
SZW	(Ministerie van) Sociale Zaken en Werkgelegenheid
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VN-verdrag	VN-Verdrag inzake de rechten voor personen met een beperking (CRPD)
VRO	(Ministerie van) Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wlz	Wet langdurige zorg
Wvggz	Wet verplichte ggz
ZN	Zorgverzekeraars Nederland
ZPM	Zorgprestatiemodel

Bijlage 2 **Bestuur MIND Platform**

Per 31 december 2025 is de samenstelling als volgt:

- prof. dr. W.K. (Wilma) van der Scheer, Bijzonder Hoogleraar Leiderschap en Besturing in de Zorg en directeur Erasmuscentrum voor Zorgbestuur, voorzitter Bestuur
- H. (Hannah) Hollestelle, voorzitter van het bestuur van ExpEx, ervaringsdeskundige Jeugdhulp Haaglanden en Ervaringswerker Parnassia
- ir. P.M. (Paul) van Rooij, toezichthouder, bestuurder, adviseur en interimmanager in de zorg en belangenbehartiging vanuit eigen onderneming PvR-Advies, penningmeester
- prof. dr. J. (Jaap) van Weeghel, Bijzonder Hoogleraar Rehabilitatie en participatie van mensen met psychische aandoeningen, vanaf 2021 emeritus
- P.W.L. (Petra) Zoer MSc, directeur-bestuurder Schola Medica, vice-voorzitter

De leden van het Bestuur zijn ook lid van de Raad van Toezicht van stichting MIND.

Bijlage 3 **Lidorganisaties MIND Landelijk Platform**

Angst Dwang en Fobie Stichting (ADF-stichting)

Anoiksis

Caleidoscoop

Depressie Vereniging

Ixta Noa

Landelijke Oudervereniging Balans

Naasten Centraal

Nederlandse Hyperventilatie Stichting (NHS)

Nederlandse Vereniging voor Autisme (NvA)

PLUSminus

Stichting Borderline

Stichting ExpEx

Stichting Gilles de la Tourette

Stichting het Zwarte Gat (ShZG)

Stichting JIJ

Stichting Leontienhuis

Stichting Misbruikt!

Stichting PMDD Nederland

Stichting Weerklank

Stichting Zelfbeschadiging (LSZ)

Vereniging Impuls & Woortblind

WEET

Ypsilon

Bijlage 4 **MIND** Cliëntenraden

CR= cliëntenraad, CCR=centrale cliëntenraad, CBB=Cliënten belangen bureau

Accare, CR ouders

Adviesraad Sociaal Domein Delft

Altrecht, CCR

Amacura, CR

Antes groep, CCR

Apanta-ggz, CR

Arkin, CCR

Arkin – Jellinek, CR

Brijder Verslavingszorg, CR

Castle Craig Nederland

Cliëntenbelang Amsterdam (ondersteuning GGz)

Co-eur BV, CR

Cordaan, CCR

De Hoop GGZ, CR

Dimence, CCR

Dr. Leo Kannerhuis

Eleos, CR

Emergis, CCR

Fier, CR

Fivoor, CR

GGNet, CCR & regioraad Zutphen Oost Gelderland

GGZ Breburg, CCR

GGZ Centraal, CCR, 3CR, 1CR Jeugd

GGZ Delfland, CR

GGZ Drenthe, Regionale Cliëntenraad

GGZ Eindhoven en de Kempen (GGZE), CR

GGZ Friesland

GGZ inGeest (GGziG), CCR

GGZ Noord-Holland-Noord (GGZ nhn)

GGZ Oost Brabant, CR

GGZ Rivierduinen, CCR

GGZ westelijk Noord Brabant (GGZWNB), CR

Goodwillcentra Leger des Heils Amsterdam, CR
 IrisZorg, CR
 Kwintes Midden Noord Flevoland, CR
 Leger des Heils, 1CCR, 9CR, 1 jeugdzorg&reclassering, 1x restart
 Lentis, CBB & CCR
 Levvel, CR
 LIMOR, CCR
 Max Ernst GGZ, CR
 Mediant, CR
 Mental Care Group/Mentaal Beter
 MET ggz, CR
 Mondriaan voor GGZ, CCR, CR ouderen
 Novadic-Kentron (N-K), CCR
 Parnassia Groep, CCR, 2CR
 Platform Volwaardig Burgerschap GGZ Utrecht
 Promens Care, CCR
 Pro Persona GGZ, 1CCR, 3CR
 PSY Drechtsteden, CR
 Reinier van Arkel Groep, CCR
 RIBW Brabant, CR
 RIBW Groep Overijssel, CCR
 RIBW Kennemerland Amstelland Meerlanden (KAM)
 RIBW Nijmegen & Rivierenland, CCR
 RIBT PakAan Gooi- & Vechtstreek, CR
 Sinaï Centrum, CR
 Stichting Odibaan, CR
 Stichting Onder Een Dak (StOED), CR
 Tactus Verslavingszorg, CCR
 Valente, CR
 Vincent van Gogh voor ggz (VvGi), CCR
 Youz PG, CR
 Yulius, CCR, CR Jeugd
 Zeeuwse Gronden, CR
 Zuyderland GGz, CR

Bijlage 5 **MIND Familie- & Naastenraden**

Adviesraad Naasten Dimence

Adviesraad Naasten GGZ Drenthe

Centrale Familieraad GGZ Rivierduinen

Familie- en betrokkenenraad Reinier van Arkel

Familiecommissie Riwis Zorg en Welzijn

Familieplatform GGZ Noord-Holland Noord

Familieraad Altrecht

Familieraad Arkin

Familieraad Emergis

Familieraad Fivoor

Familieraad GGNet

Familieraad GGZ Breburg

Familieraad GGZ Centraal, Eemland

Familieraad GGZ Centraal, Flevoland

Familieraad GGZ Centraal Gooi- en Vechtstreek

Familieraad GGZ Centraal, Veluwe & Veluwevallei

Familieraad GGZ Delfland

Familieraad GGZ Eindhoven en de Kempen

Familieraad GGZ Friesland

Familieraad GGZ inGeest

Familieraad GGZ Oost Brabant

Familieraad Lentis

Familieraad Mondriaan

Familieraad Parnassia Groep regio Haaglanden

Familieraad Parnassia Groep regio Noord Holland

Familieraad Parnassia Groep regio Rijnmond

Familieraad Pro Persona Noord (Wolfheze)

Familieraad Pro Persona Zuid (Nijmegen)

Familieraad RIBW Kennemerland / Amstelland Meerlanden (KAM)

Familieraad Yulius

Familieraad Zeeuwse Gronden

Bijlage 6 **Regiokamer**

Burgerkracht Limburg
Cliëntenbelang Amsterdam
De Kentering, Nijmegen
Diepwatercollectief, Amsterdam
Informatiesteunpunt ISP Haarlem
RCO De Hoofdzaak, Alkmaar
Steunpunt GGz Utrecht
Stichting Cliëntenbond GGz Deventer e.o.
Stichting Cliëntenperspectief (SCIP) GGz Flevoland
Stichting Focus Zwolle
Stichting Kernkracht (voorheen ZOGMH), Gouda
Stichting Kompasie, Den Haag
Stichting Lumen Holland Rijnland
Stichting Stadskamer, Achterhoek
Stichting Vriendendiensten Deventer e.o.
Stichting Wegloophuis Utrecht
Stichting zaVie
Stjoer
Zorgbelang Inclusief

Accountant

De accountant van MIND Landelijk Platform is With Accountants. De accountant heeft de jaarrekening 2025 gecontroleerd en hierbij een goedkeurende accountantsverklaring vertrekt.

Contactgegevens

MIND Landelijk Platform
Stationsplein 125, 3818 LE Amersfoort
Telefoon (033) 303 23 33
IBAN: NL25 ABNA 0811 1944 26
E-mail: info@wijzijnmind.nl
Internet: www.mindplatform.nl